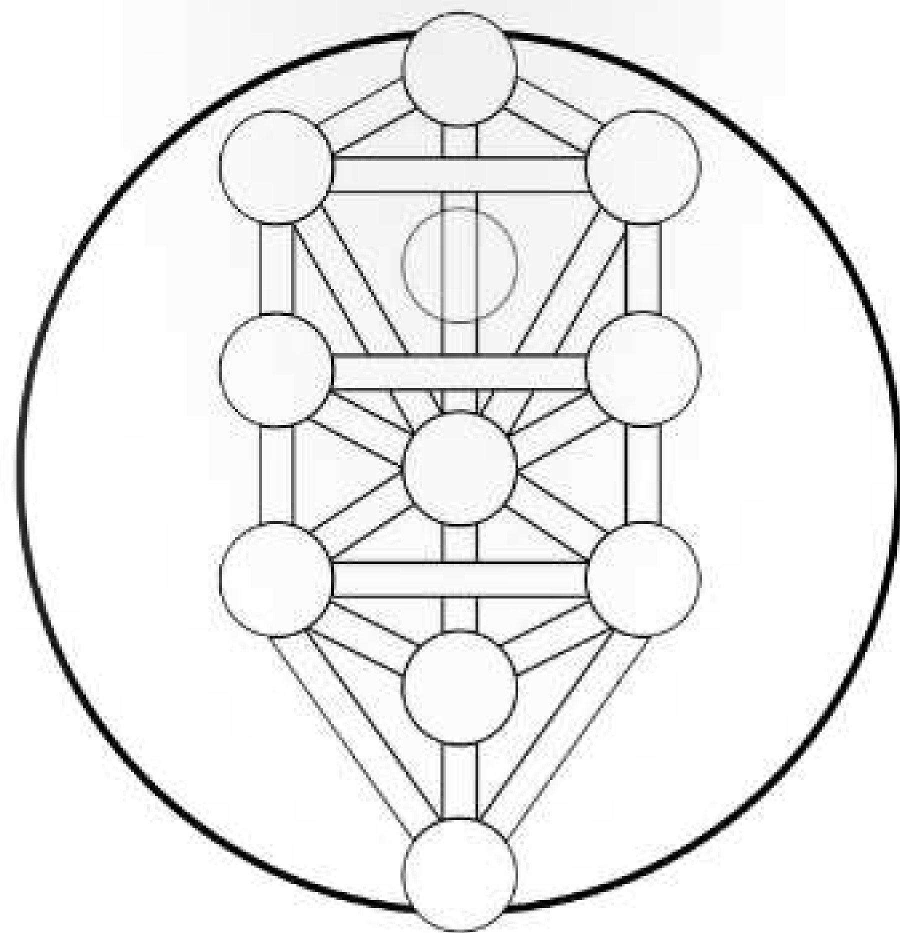
Kabbala

Teorie şi practică

Raul Petrişor

Kabbala

Teorie şi practică

Editura CORESI
Bucureşti 2010

Editura Coresi este marcă înregistrată a S.C. CORESI SRL, J40/527/1991.
Sediul: **Strada C. C. Arion nr. 18-A, Ap. 5, Sector 1, Bucureşti**
Adresa poştală: **Editura CORESI, CP 1-477, Bucureşti**
Telefon: **0722 201 847.** E-mail: **coresi@coresi.net**

http://www.coresi.net

Tiparul şi coperta: **Printings.ro**
Str. Carpaţilor nr. 60, Bl. 152, Braşov
Telefon: **0368 10 10 20**

http://www.printings.ro

În colaborare cu:

Şcoala Misterelor România
&
Institutul Hermetic de Studii, Cercetări, Traning şi Dezvoltare Personală

http://www.scoalamisterelor.com
www.scoalamisterelor.blogspot.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PETRIŞOR, RAUL
Kabbala : teorie şi practică / Raul Petrişor - Bucureşti : Editura Coresi, 2010

ISBN 978-973-137-071-2
141.331.5 296.65

ISBN 978-973-137-071-2

Cuprins

Index de ilustrații

Momente de recunoștință

Există momente în viața noastră în care trebuie să mulțumim, iar atunci lucrurile vin mai mult sau mai puțin din obligație. Adevăratele mulțumiri vin însă din inimă și recunoștință, din înțelegerea și aprecierea celor din jur. Din cauza societății, a vitezei din ziua de astăzi, chiar dacă avem aceste sentimente în interiorul nostru, adesea nu găsim „momentul" potrivit pentru a le exprima sau manifesta.

Se cuvine să încep acest capitol adresându-mă în primul rând celor mai apropiați: soției, care a fost alături de mine de la începuturile acestei cărți. Mulțumesc foarte mult pentru că ai avut încredere în mine, că ai văzut ce poate nu au fost capabili mulți alții să vadă. Chiar mai mult, m-ai împins, m-ai făcut să cresc și să înfloresc mai mult decât am crezut sau am putut să îmi imaginez. Mulțumesc pentru că m-ai făcut să mă înțeleg și să mă accept; mulțumesc pentru iubirea, înțelegerea și suportul pe care mi le-ai oferit zi de zi. Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc…

Mulțumiri familiei în general, care m-a ajutat și susținut chiar dacă poate nu a înțeles și nu a văzut produsul finit până acum.

Trebuie să mulțumesc tuturor celor care, în mod direct sau indirect, m-au ajutat cu editarea, dactilografierea, traducerea, grafica etc. pentru realizarea acestei cărți: Monica Danci, Robert Purdoiu, Cătălin Dorcioman ș.a.

Nu în ultimul rând, mulțumesc studenților și inițiaților din Școala Misterelor România, cărora le dedic această carte cu speranța că le va fi folositoare în călătoria spirituală spre care au pornit.

Raul Petrișor,
Martie, 2010

Preambul

Adevărul e că Toată lumea îți vrea Binele. De aceea,
nu lăsa pe Nimeni să ți-l ia.
Adevărul e că Obstacolele sunt acele lucruri Mărunte
pe care le întâlnești atunci când renunți la Visuri.
Adevărul e acea noțiune relativă pe care nu o întâlnești decât
în propriu-ți sistem de Referință.
Return to Innocence

Un preot paroh a auzit odată că unul dintre credincioşii săi şi-a anunțat prietenii că nu va mai veni la Biserică. Argumentul său era unul bine-cunoscut: poate comunica cu Dumnezeu la fel de bine fiind el în mijlocul naturii ca între zidurile Bisericii… Era iarnă, iar preotul s-a gândit să îl invite la el acasă. Cei doi s-au aşezat în fata şemineului şi au început să vorbească despre orice lucru, dar nu şi despre frecventarea Bisericii. După ceva timp, preotul a luat cleştele de lângă şemineu şi a prins cu el un cărbune încins pe care l-a scos din foc. A pus apoi tăciunele pe cimentul din fața şemineului. Amândoi îl priveau în tăcere, observând cum acesta încetează să ardă, devine cenuşiu şi, în final, se stinge, timp în care ceilalți tăciuni continuau să ardă liniştiți în şemineu…

Lecția tacită a preotului nu a trecut neobservată. După câteva minute de tăcere, bărbatul a ridicat ochii, l-a privit pe preot şi i-a spus: „Ne vedem duminică la Biserică, Părinte!“

Încercând a înțelege lecția tăciunelui singuratic, percepem necesitatea noastră de apartenență, în esență tema existențială, răsfrântă în ancestral şi a cărei necuprindere ne prinde între meandrele gândirii logice.

„Nevoia persistentă de un univers logic şi coerent este profund ancorată în inconştientul uman, dar universul real se află întotdeauna cu un pas în afara logicii.“

Frank Herbert

Logica poate exista într-un univers în care ştiința modernă ajunge la bazele filozofice ale religiilor. Logica poate exista într-un univers în care întrebările fundamentale ale existenței nu au încă un răspuns... logic. Logic, ar trebui să existe răspunsuri la astfel de întrebări: Ce este dincolo de existență? Cine suntem, de unde venim şi ce dorim?

Să ne gândim la cărbunele din şemineul preotului, la existența sa neîmplinită, la arderea sa întreruptă de o voință superioară al cărei unic scop, în aparență, avea un motiv bine întemeiat, un motiv logic. Putem percepe materia în sensul în care şcoala ne-a învățat. Putem percepe diferența dintre un simplu cărbune şi un diamant. Putem încerca să înțelegem diferența dintre două structuri identice ale carbonului. Putem diferenția însă valoarea lor? Putem percepe binele în felul în care ne-a

fost explicat. Dar oare putem percepe credinţa prin voinţă? Sau ştiinţa prin virtute?

Astăzi, ne zbatem între forme ale non-gândirii: şcoli care emit dogme ale noilor credinţe ştiinţifice, cotidian devorator de timp şi energii şi, nu în ultimul rând, biserica bazată pe credinţa oarbă. Conduşi de conspiraţia oarbă a scutirii contemporanilor de chinul de a gândi, ne ancorăm în ancestralul vieţii cotidiene, producându-ne pentru noi înşine stereotipuri ale tehnologiei şi ale dezinformării, meandre ale superficialului şi ale lipsei de comunicare, consumatori de adevăruri dogmatice impuse de biserică, şcoală, informaţie, colegi, prieteni, dar, mai ales, de noi înşine, de eul constructor al neo-non-gândirii moderniste.

Percepţia valorii în sistemul de referinţă tridimensional este una alterată de însăşi capacitatea de analiză a creierului, minimalizată prin rutină şi dispusă la compromisuri dogmatice. Bunăoară, cărbunele va fi perceput ca formă lipsită de valoare, în timp ce diamantul va fi cap de afiş. Aceeaşi structură, dar valoare diferită. Gândiţi că un carat de diamant valorează cât o tonă de cărbune. Diamantul va fi cel care va sta în lumina reflectoarelor şi va atrage aplauzele, tocmai pentru că el va fi vedeta într-o lume care apreciază formalismul. Dar oare ce vom face într-o iarnă în care gerul ne va umbri încăperea unde vom expune preţiosul nostru diamant?

Cantitate sau calitate, necesitate sau orgoliu, dorinţă sau trebuinţă? Credem sau acceptăm? Avem oare puterea de a înţelege? Avem oare puterea de a renunţa?

Ne bazăm pe exemplu mai mult decât pe intuiţie. Mimăm ca să fim în pas cu moda. Înlăturăm valoarea şi căutăm succesul. Financiar... Vrem să fim altfel şi ne căutăm soarta cu disperarea timpului pierdut. Suntem la un pas unul de celălalt şi totuşi o prăpastie ne desparte...

O prăpastie de credinţă pe care o putem străbate într-un mod mai mult decât simplu: prin întoarcerea către origini!

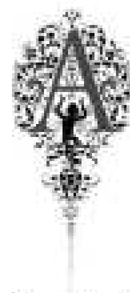
Răsfoieşte cu încredere paginile ce urmează şi vei descoperi o altă lume. O lume plină de răspunsuri la întrebări puse şi nespuse valori ce se vor revărsa către tine. Mări de diamante şi nestemate, bogăţii inimaginabile vor polei cu aurul lor setea cunoaşterii tale!

ÎNCEARCĂ ŞI NU PREGETA !

Cătălin Dorcioman

„**Kabbalah** este o tradiție evreiască străveche
ce presupune interpretarea mistică a *Bibliei*,
transmisă la început pe cale orală,
care folosește metode esoterice."
The Oxford Pocket Dictionary of Current English, 2009

Ce este kabbala ?

defini conceptul de **kabbala** nu este un lucru foarte simplu. Chiar înainte de a apela la vreun dicționar trebuie să știm cum se scrie pentru a-l putea găsi. Cuvântul începe cu **K**, **C** sau **Q**? Și asta doar pentru început. Trebuie să luăm în considerare faptul că există mai multe moduri de a scrie acest cuvânt[1]. Iar fiecare mod de scriere este adesea asociat cu o tradiție mistică sau esoterică în care kabbala joacă un rol important.

Căutând în dicționarele românești, mirarea a fost mare pentru că, dacă luăm în considerare anumite aspecte, definiția este greșită și nici nu respectă definițiile marilor instituții cu istorie în acest domeniu, precum Cambridge sau Oxford.

2 **CABÁLĂ**, **(2) cabale**, s.f. **1.** Interpretare ebraică esoterică și simbolică a *Vechiului Testament*; doctrină bazată pe această interpretare. **2.** Fig. Uneltire, intrigă. – Din fr. **cabale**, germ. **kabale**. Sursa: *Dicționarul Explicativ al limbii române* 1998;

[1] Există cel puțin șase moduri de a scrie cuvântul.

2 **CABÁL//Ă ~e** *f.* 1) *(în Evul Mediu)* Doctrină iudaică ce constă în interpretarea mistico-alegorică a *Vechiului Testament*. 2) *fig.* Acțiune reprobabilă uneltită pentru a stârni vrajbă sau a zădărnici ceva; intrigă; uneltire. fr. **cabale**, germ. **kabale**. Sursa: *Noul dicționar al limbii române*, 2002;

2 **CABÁLĂ** s. v. **complot, conjurație, conspirație, intrigă, mașinație, uneltire.** Sursa: *Dicționar de sinonime*, 2002.

1. Deși este o cunoaștere esoterică bazată pe interpretarea *Bibliei*, kabbala nu este interpretarea însăși;
2. Prin kabbală nu se face doar interpretarea *Vechiului Testament*, ci și a întregii *Biblii*, și a altor texte necanonice, numite *apocrife*;
3. De unde până unde ajungem la uneltire, intrigă, complot, conspirație? Termenul nu provine din francezul și germanul **cabale**. Este ca și cum am spune că cuvântul **taci** provine din englezescul **touch**[2]. Totuși, trecând peste acest aspect, nu cred că am auzit vreodată să se spună: „Soacra a cabalit (sau poate „cabalicit") împotriva mea."

Cuvântul de origine evreiască **kabbala** provine de la:

לבק = KBL – care înseamnă **a primi** sau **a înmâna**

קבלח = KBLH – care înseamnă **tradiție orală**

[2] Se pronunță „taci" și înseamnă „a atinge".

Cuvântul **kabbala** apare pentru prima oară în scrierile poetului şi gânditorului Salomon Ibn Gabirol, dar nu a fost folosit în mod curent decât începând cu secolul al XIV-lea.[3] Termenul este folosit pentru a denumi un set de învăţături esoterice sau mistice păstrate, iniţial, în iudaism, dar promovate mai târziu, în secolul al XII-lea, prin centre culturale precum cele din Spania. Kabbala este formată dintr-un set de învăţături şi analize care studiază natura universului, aspectele divinităţii şi metodele creaţiei. Din acest set de învăţături este derivat rolul omului în schema revelată.

Din punct de vedere mistic, termenul **kabbala** se referă la un set de simboluri numite **sefire** şi la Nume divine asociate cu acestea. Ea include practici, tehnici de meditaţie, tehnici de concentrare pe aceste nume, precum şi rugăciuni asociate cu simbolurile respective. Ele sunt modalităţi prin care divinitatea se manifestă în planul fizic, dar sunt şi principii prin care practicantul poate să ajungă să îl cunoască pe Dumnezeu, sefirele reprezentând una dintre modalităţile prin care putem să îl experimentăm pe Dumnezeu sau să fim faţă în faţă cu acesta în mod similar profeţilor, patriarhilor, lui Isus sau apostolilor. A vedea faţa divină este o onoare supremă[4].

[3] *Kabala şi limba ei aramaică*, Constantin Daniel, pag. 6.

[4] El (Iov) se roagă lui Dumnezeu; Dumnezeu îi arată bunătatea Sa şi-i îngăduie să vadă faţa Sa cu mare bucurie, oferindu-i astfel omului iertarea. (Iov 33: 26)

Pentru a spune acelaşi lucru într-o formă mai simplificată şi mai lumească, este necesar să ştim numele persoanei cu care vrem să ne întâlnim şi cu care vrem să ajungem să stăm faţă în faţă. În acelaşi mod, pentru a putea să vedem faţa lui Dumnezeu, este indispensabil să îi cunoaştem numele.

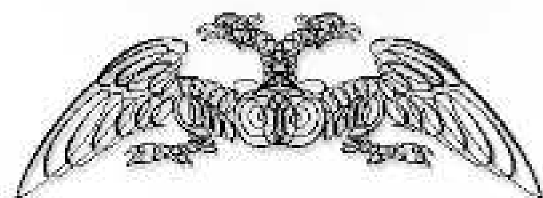
Kabbala insistă asupra faptului că trebuie să ajungem să vedem faţa divină, aspectele lui Dumnezeu, atât în lumea interioară, cât şi în cea exterioară. Sufletul sau scânteia divină din noi caută în permanenţă să înţeleagă căile divinităţii şi să le aplice în planul fizic.

Kabbala ne învaţă că formele pe care le vedem în fiecare zi sunt doar măşti care acoperă lucruri şi aspecte spirituale, principii prin care întreaga creaţie se manifestă. Devenind conştienţi de acestea, devenim, de fapt, conştienţi de modul în care Dumnezeu se manifestă la fiecare nivel al creaţiei, de modul în care El doreşte să o perceapă, să o experimenteze, să o simtă etc.

Toate acestea deoarece, în kabbală, simplul act de a primi nu este unul pasiv, precum cel de a întinde mâna, ci un proces activ, de primire şi de conştientizare a aspectelor divine din viaţa fiecăruia, este un proces constant de căutare şi de înţelegere personală a aspectelor din ce în ce mai profunde ale divinităţii care se manifestă în univers şi prin univers. Prin acest proces de deschidere din ce în ce mai mare ni se deschid inima şi sufletul pentru a primi învăţături din ce în ce mai profunde. Inima devine activă şi se transformă într-un organ al discernământului spiritual.

Deschiderea inimii este o stare a conştiinţei către care sunt îndreptate practicile kabbalistice, este starea în care ni se dă acces la lumea nevăzută, dincolo de ceea ce poate concepe sau, adesea, accepta mintea umană. Pentru marea majoritate a kabbaliştilor, inima este locul în care, cu ajutorul imaginaţiei, al meditaţiei şi al rugăciunii, putem să ne conectăm mintea la sferele de influenţă ale divinităţii.

Imaginea centrală a kabbalei este formată dintr-un sistem de *10 sefire* conectate între ele prin *22 de legături*, numit **Arborele Sefirotic** sau **Arborele Vieţii**.[5] Ele formează cele 32 de căi ale înţelepciunii, 32 fiind valoarea numerică a cuvântului LEV, care înseamnă „inimă".

[5] *The Mystical Qabalah*, Dion Fortune, p. 17.

Istoria kabbalei

Conform legendelor, kabbala a fost transmisă de Dumnezeu lui Adam, iar apoi tradiţia a trecut de la o generaţie la alta până în ziua de azi. Ea a fost transmisă, printr-o linie neîntreruptă, de maeştri ştiuţi sau, mai adesea, neştiuţi, sfinţi şi profeţi, timp de mii şi mii de ani. Cu alte cuvinte, originea îi este învăluită în mister şi se pare că a erupt odată cu zorii istoriei omeneşti, reflectând evoluţia omenirii dinspre regatul animalelor. În literatura kabbalistică clasică se spune că ea este revelaţia misterelor creaţiei şi ale lui Dumnezeu, a misterelor unui suflet omenesc şi a unor lucruri precum profeţiile şi magia; într-un cuvânt, misticism sau metafizică. Dar, la fel de mult ca oricare dintre aceste lucruri, kabbala este o oglindă în care se reflectă inteligenţa arzătoare care a provocat umanitatea să se ridice peste toate celelalte specii de creaturi de pe pământ – o inteligenţă care ne face conştienţi de sinele nostru şi ne împuterniceşte cu capacitatea unei evoluţii conştiente mult mai intense decât starea noastră din prezent.

Ştiinţa şi practica kabbalistică sunt transmise de la profesor la student, adesea implicând o serie de metode, tehnici, meditaţii şi rugăciuni. Experienţa şi trăirile kabbalei universale sunt corelate cu majoritatea tradiţiilor mistice, fără însă a se contrazice cu acestea. Ştiinţa kabbalei este un adevăr universal care depăşeşte limitele culturale şi sociale.

Kabbala este unică în felul ei pentru că este printre puţinele cunoaşteri care este ancestrală, dar, în acelaşi timp, în continuă dezvoltare. Kabbala este practicată fără întrerupere ca formă de misticism, dezvoltare personală şi cale spirituală.

Istoria kabbalei este greu de fixat în date şi succesiuni liniare din cauza naturii sale – învăţătură orală, tradiţională. Cu mult înainte de presele de imprimat, învăţăturile kabbalistice au fost transmise, de la profesor la student, ca învăţături orale şi sub forma unor colecţii de manuscrise care, la rândul lor, ar fi putut fi copii ale altor seturi de manuscrise folosite de alţi profesori. Impulsul original al kabbalei a fost emis de o şcoală de misticism evreiesc a secolului I, denumită **Merkabah**, însemnând **căruţă**. Aceşti mistici foloseau metode secrete de „ascensiune spirituală" pentru a obţine experienţe mistice cu ajutorul postului şi al tehnicilor de respiraţie. Aceste experienţe pot fi recunoscute ca fiind obişnuite pentru orice adept modern care urmează sistemul ocult de iniţieri, de exemplu: "Lumea s-a purificat în jurul meu şi inima mea s-a simţit de parcă ar fi intrat într-o lume nouă."

Învăţăturile misticilor din Merkabah au devenit parte din şcoala **Heikhalot**, al cărei nume înseamnă **palat**, referindu-se la planurile spirituale prin care misticii au evoluat. Descrierile acestor călătorii sunt asemănătoare cu călătoriile sufletului în lumea de dincolo, având cuvinte magice sau nume potrivite ale zeilor, spuse înainte ca fiecare uşă să fie deschisă şi fiecare palat pătruns.

Texte clasice care formează structura de bază a kabbalei tradiţionale:

- ***Sefer-ha-Tora*** – *Cartea Legii*, primele cinci cărţi ale *Vechiului Testament*.
- ***Etz-ha-Chayyim*** – *Arborele Vieţii*, publicată în 1901.
- ***Sefer-ha-Zohar*** – *Cartea Splendorii*, publicată în 1558-1560.
- ***Sefer Yeţira*** – *Cartea Formării*, publicată la Mantua în 1562.
- ***Sefer-ha-Bahir*** – *Cartea Luminii*, publicată la Amsterdam în 1651.
- ***Pershitta*** – *Evangheliile*, incluzând şi *Evanghelia după Toma*.

Multe dintre următoarele şcoli kabbalistice sunt formate în jurul acestor cărţi, ele conţinând interpretarea şi sensurile care revelează acţiunea lui Dumnezeu şi creaţia. Din şcoala formată la Safed în secolul al XVI-lea provin mulţi dintre liderii gânditori ai kabbalei, în special Rabbi Issac Luria[6], numit Ari (1534-1572), şi Rabbi Moshe Cordevero[7] (1522-1570). Primul este responsabil pentru o mare parte din structura şi cosmogonia kabbalistică, astfel că şcoala „lurianică" de gândire a dat răspunsuri la multe dintre problemele kabbalistice mai complexe, în

[6] *Kabbalah of Creation: The Mysticism of Isaac Luria, Founder of Modern Kabbalah*, Eliahu Klein, Berkeley, North Atlantic Books, 2005.
[7] A condus mişcarea evreiască mistică în sec. al XVI-lea şi a fost cunoscut sub acronimul Ramak, de la Rabbi Moshe Cordevero.

special legate de „spargerea vaselor"[8]. Următoarea mare dezvoltare istorică a kabbalei a venit odată cu mişcarea hasidică de la mijlocul anilor 1700, concentrată în jurul Rabinului Israel, mai cunoscut ca Baal Shem Tov (1698-1760)[9], care înseamnă „Maestru al Numelui divin", un semn de respect profund în kabbalism[10].

După ce am examinat dezvoltarea kabbalei în tradiţia mistică iudaică, vom încerca să schiţăm o parte din mijloacele importante prin care ea a trecut către tradiţia ocultă în special în Europa şi, prin urmare, către magicianul modern.

Kabbala şi învaţăturile sale au trecut către filozofia magică în primul rând prin gânditorii creştini medievali care au văzut în kabbală un model de validare a tradiţiilor orale proprii lor. De la sfârşitul secolului al XV-lea, evreii convertiţi la creştinism au adus noi puncte de vedere teologilor. O academie platonică din Florenţa, înfiinţată de Giovanni Mirandola (1463-1494)[11], a dus mai departe cercetarea şi discuţiile kabbalei între filozofii din acele timpuri[12]. Publicaţia lui Shaarey Orah,

[8] *Shvirat HaKelim* – spargerea vaselor. De la crearea lui Adam Kadmon au pornit diferite emanaţii care au contribuit la crearea lumii. Primele trei sefiroturi, Keter, Hokhmah şi Binah, au primit lumina divină deoarece ele erau ordonate pe cele trei coloane, dar celelalte şapte sefiroturi inferioare, nefiind ordonate pe cele trei coloane prin care se coboară compasiunea, severitatea şi cumpătarea divină, nu au fost capabile să menţină lumina divină şi astfel s-au spart. Această situaţie primordială a dus nu numai la căderea sefiroturilor, ci şi la căderea lumilor aferente. Astfel, a fost creat dezechilibrul numit **Shvirat HaKelim – spargerea vaselor**; această aranjare imperfectă a sefiroturilor este originea **Sitra A'hra** sau a „răului". *Kabbalah Glossary: Clarification of Term and Concepts of the Kabbalah* de Raphael Afilalo.

[9] De asemenea, cunoscut sub acronimul „Besht", considerat a fi fondatorul mişcării hasidice.

[10] *Founder of Hasidism*, Rosman Moshe, Univ. of Calif. Press, 1996.

[11] Filozof renascentist.

[12] *Grolier Encyclopedia of Knowledge*, Pico della Mirandola, Giovanni, Conte, volume 15, Grolier Inc, copyright 1991.

Porţile de lumină (1516), în latină, a promovat interesul către învăţăturile din Bahir[13] şi planul fundamental al arborelui vieţii.

Sursele primare pentru renaşterea ocultă au fost Athanasius Kircher (1602-1680), un iezuit german al cărui *Oedipus Aegyptiacus* (1630)[14] a detaliat kabbala în studiul misterelor egiptene şi al hieroglifelor, şi *De Occulta Philosophia* (1533)[15] de Cornelius Agrippa[16]. Alte lucrări care provin de la alchimişti, incluzând *Khunrath*, *Fludd* şi *Vaughan*, au indicat definirea kabbalei ca metahartă pentru primii gânditori hermetici.

Misticii creştini au început să-i folosească structura pentru explicaţii ale revelaţiilor lor, cel mai renumit fiind Jacob Boehme[17] (1575-1624)[18]. Oricum, cel mai important eveniment din linia noastră de examinare este, indiscutabil, publicaţia lui Christian Knorr Von Rosenroth (1636-89), *Kabbala Denudata*, scrisă în latină din 1677 şi 1684, care a dat traduceri din *Zohar* şi extrase din lucrările lui Issac Luria.

Această lucrare, care a fost tradusă în engleză în 1887 de către MacGregor Mathers (1854-1918) cu titlul *Kabbala dezvăluită*[19],

[13] *CarteaLuminii.*

[14] Poate fi luată de aici: **http://www.billheidrick.com/Orpd/AKir/AKOeAeII.htm**

[15] Poate fi citită aici: **http://www.esotericarchives.com/agrippa/index.html**

[16] Heinrich Cornelius Agrippa von Nettesheim (1486 –1535) a fost un scriitor ocultist, magician, teolog, astrolog şi alchimist german.

[17] Mistic creştin şi teolog luteran german; *Jacob Boehme: his life and teaching* sau *Studies in theosophy*, Hans Lassen Martensen, London, Hodder and Stoughton, 1885.

[18] Lucrările lui pot fi găsite **la http://pegasus.cc.ucf.edu/~janzb/boehme**

[19] Poate fi citită aici: **http://www.sacred-texts.com/jud/tku/index.htm**

împreună cu deja existenta traducere a scrierii *Sepher Yeţira*[20] [21], a format coloana Societăţii Golden Dawn, din care au apărut mulţi dintre ocultiştii recenţi, ca Dion Fortune[22] (1891-1946), care a făcut un sumar al sefiroţilor în *Kabbala mistică* (1935), şi Aleister Crowley[23] (1898-1947). Ocultistul creştin şi membru al Golden Dawn, Arthur Edward Waite[24] a scris, de asemenea, multe lucrări care examinau tradiţia secretă a kabbalei, deşi, despre toţi aceşti ocultişti, Gershom Scholem[25] (1897-1982) spune că se bazau mai mult pe imaginaţia lor decât pe cunoaşterea kabbalei, care era „infinitesimală".

Alt şir a pornit din lucrările lui Rosenroth prin Eliphas Levi[26] (1810-75), care a cunoscut **martinismul**[27] kabbalistic prin Hoene Wronski[28] (1778-1853) şi i-a studiat, printre alţii, pe Boehme şi pe Rosenroth. A devenit un student al tarotului prin lucrările lui Court de Gebelin[29] (1719-84), care a atribuit tarotului o origine antică egipteană.

[20] Tradusă de Isidor Kalisch în 1877: **http://www.sacred-texts.com/jud/sy/index.htm**
[21] Tradusă de W.W. Wescott în 1887: **http://www.sacred-texts.com/jud/yetzirah.htm**
[22] *The Magical Life of Dion Fortune*, Alan Richardson, Aquarian Press, 1987.
[23] Născut **Edward Alexander Crowley,** membru al Golden Dawn, A∴A∴, şi Ordo Templi Orientis (O.T.O.).
[24] Scriitor în domeniul ocult şi ezoteric, co-creator al deckului de tarot care îi poartă şi numele: **Rider-Waite.**
[25] Gershom Scholem, cunoscut şi ca **Gerhard Scholem**, a fost un filosof şi istoric evreu crescut în Germania. Este recunoscut ca şi fondator al Academiei Moderne de Studii Kabbalistice, devenind primul profesor de mistică evreiască al Universităţii Evreieşti din Ierusalim.
[26] Născut ca **Alphonse Louis Constant,** a fost un ocultist şi scriitor francez. **Eliphas Lévi,** numele sub care şi-a publicat cărţile, a fost o încercare de a-şi traduce numele în ebraică.
[27] Formă spirituală, mistică şi esoterică creştină, cu originea în Franţa secolului al XVII-lea.
[28] Józef Maria Hoëne-Wroński a fost un filozof mesianist polonez.
[29] Antoine Court, autonumit **Antoine Court de Gébelin**, a fost un pastor protestant francez care a iniţiat şi văzut cărţile de tarot drept deţinătoare de simboluri şi cunoaştere ezoterică.

Pornind de la Gebelin şi Rosenroth, Levi a sintetizat o schemă a sistemului de iniţieri psihologice, oculte şi spirituale. Levi a scris: „Kabbala poate fi numită matematica gândirii umane"[30]. Aleister Crowley a continuat munca lui Levi, prezentând-o în cartea despre tarot, „Cartea lui Toth".

Pe scurt, kabbala a trecut de la tradiţia iudaică prin tradiţia creştină şi prin diferite curente ca Renaşterea poloneză iudaică din secolul al XVIII-lea. Mulţi dintre studenţii timpurii şi dintre gânditorii neoplatonici au început să o combine cu alchimia, iar ocultiştii târzii au folosit-o ca pe un mare plan de ascensiune spirituală, închizând cercul mistic din care a răsărit.

Kabbaliştii tradiţionali susţin că ocultistul are o cunoaştere incompletă asupra arborelui vieţii şi, prin urmare, lucrul cu acesta este imperfect. Kabbala este un mecanism de bază, ale cărui dezlegări sunt infinite şi orice abordare serioasă a metasistemului său de bază va avea o relevanţă serioasă dacă este testată în lumea care ne înconjoară, fără a avea importanţă în ce fel este formulată aceasta. Despre primii kabbalişti nu se poate spune că au avut o cunoaştere imperfectă asupra arborelui vieţii, deoarece nu înţelegeau şi nici nu foloseau teoria sistemelor informaţionale sau deoarece nu înţelegeau cosmologia modernă. Într-adevăr, examinările lor asupra propriei persoane şi asupra Universului au dezvăluit o cunoaştere care a existat cu sute de ani înainte ca ştiinţa să

[30] *The Doctrine of Transcendental Magic*, Eliphas Levi.

o formuleze, în acelaşi fel în care gândirea ocultă contemporană poate fi redescoperită într-o ştiinţă de peste sute sau mii de ani.

Corpul de învăţături şi gruparea credinţelor au ca model central o diagramă compusă din 10 cercuri conectate prin 22 de linii, numit **Etz-ha-Chayyim** sau **Arborele Vieţii**. Aceste cercuri reprezintă cele 10 concepte numite **sefire**, un cuvânt evreiesc care înseamnă **emanaţii**; se spune că ele reprezintă fiecare aspect al existenţei. Liniile care le unesc sunt numite „căi" şi sunt luate drept reprezentare a naturii celor 22 de litere ale alfabetului evreiesc, care, spre deosebire de cel englezesc şi al altor limbi asemănătoare, reprezintă concepte şi numere în aceeaşi măsură. Sefirele pot fi văzute drept căi, motiv pentru care arborele mai poartă numele de **cele 32 de căi ale înţelepciunii**.

Acestei diagrame de bază i-a fost adăugată o variaţie de alte sisteme şi atribuţii din alte cunoaşteri sau ştiinţe. Prin urmare, cele 22 de cărţi ale Tarotului au fost legate (în diferite feluri) de căi, de planete, de elemente, de nivele ale alchimiei şi de alte aspecte ale învăţăturilor ezoterice. Majoritatea acestor atribuţii sunt derivaţii şi permutări ale celor dezvoltate de hermeticii medievali care, cu multă muncă, au produs tabele pseudoştiinţifice ale ierarhiilor îngereşti, ale fiecărui grad de demon, chiar şi ale legăturilor oculte dintre pietre şi stele. Cartea *Magus; Inteligenţa celestă*[31] (publicată în 1801) de Francis Barrett[32] este un exemplu al acestor tabele de corespondenţe, iar dicţionarul ocult 777 al lui Crowley[33] prezintă corespondenţele magice din majoritatea sistemelor (ex.: zeităţi, semne zodiacale, planete, parfumuri, culori, numere, animale mitice etc.). Aceste tabele se găsesc şi în *Cartea a doua* din *Filosofia Ocultă* a lui Cornelius Agrippa, din anul 1533.

[31] Poate fi citită aici: **http://www.sacred-texts.com/grim/magus**
[32] Ocultist englez.

[33] Poate fi citită de aici: http://www.thelemapedia.org/index.php/Tree_of_Life:777; http://www.hermetic.com/crowley/libers/liber777.pdf

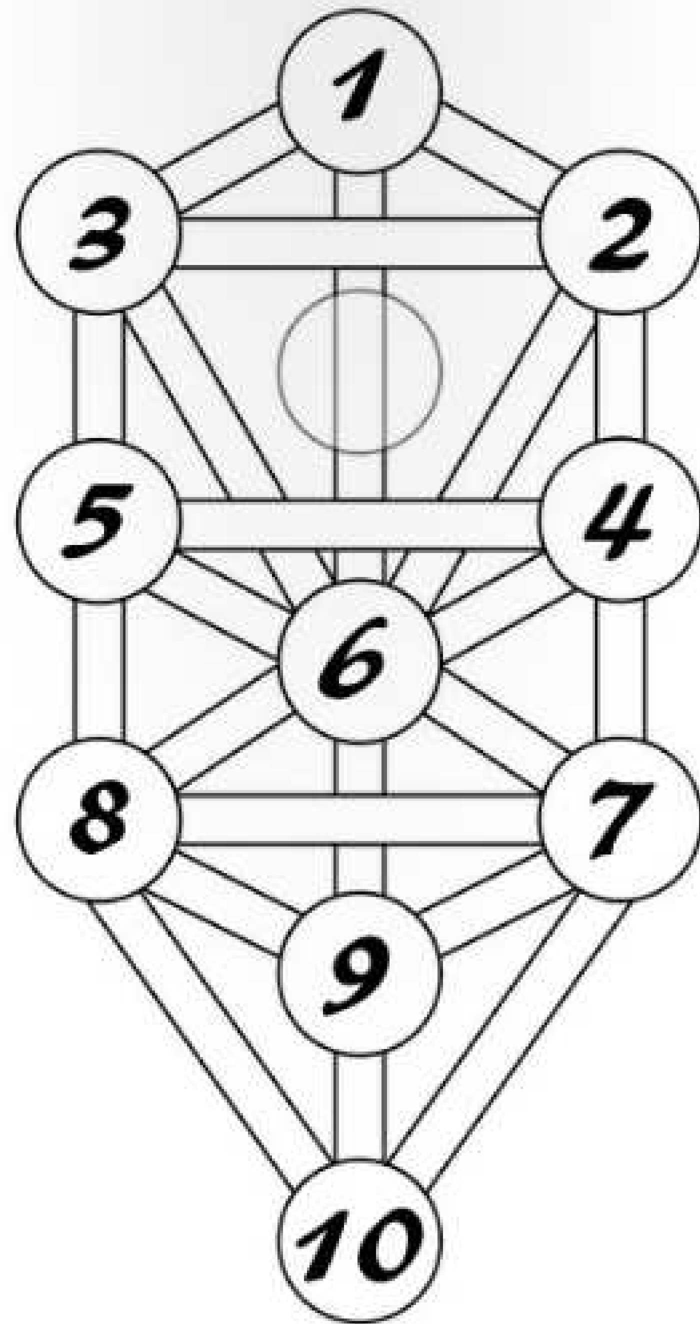

Figura 1. Arborele Vieții

Scopul şi natura kabbalei

rincipalele învăţături ale kabbalei au avut drept scop explorarea şi găsirea răspunsurilor la întrebările fundamentale ce ţin de:

2 Natura şi atributele lui Dumnezeu şi ale chipului lui Dumnezeu.

2 Dezvoltarea cosmologiei.

2 Misterul creaţiei îngerilor şi a rasei umane.

2 Destinul umanităţii şi al îngerilor.

2 Natura sufletului omenesc şi legătura acestuia cu divinitatea.

2 Natura forţelor cosmice – îngeri, demoni, energii elementale etc.

2 Sensul ascuns al legilor dezvăluite şi al Sfintelor Evanghelii.

2 Simbolismul transcendental al numerelor şi al formelor geometrice.

2 Misterele conţinute în literele ebraice.

2 Echilibrul în acţiunea forţelor cosmice.

2 Misterele revelaţiei divine şi stările profetice de conştiinţă.

2 Misterul reîntrupării şi planul divin pe pământ.

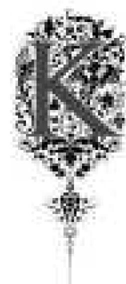
Luând în considerare vasta înălţime, profunzime şi răspândire a acestor întrebări metafizice, ne putem doar imagina enorma cantitate de învăţături ezoterice, practici şi literatură formate în jurul kabbalei în cursul a mii de ani. Sunt mulţi căutători de adevăr moderni care au citit o carte, două despre kabbală şi au ajuns să-şi asume cunoaşterea ei făcând astfel o mare greşeală. Adevărul este că un maestru tradiţional, care a studiat şi practicat kabbala toată viaţa lui şi care încorporează activ o parte din iluminanta experienţă pe care aceasta o reprezintă, nu va susţine cunoaşterea kabbalei. Se poate spune că doar Dumnezeu o cunoaşte şi că, din punctul nostru de vedere, ştim că am primit o parte din ea prin experienţă, ceea ce este departe de a susţine că noi cunoaştem kabbala aşa cum Dumnezeu o cunoaşte.

De fapt, învăţăturile kabbalistice reprezintă acumularea cunoaşterii, a înţelegerii şi înţelepciunii iniţiaţilor, care au fost adunate din experimentarea directă a dimensiunilor metafizice ale creaturilor, ale creaţiei şi ale lui Dumnezeu. Kabbala însăşi reprezintă cunoaşterea, înţelegerea şi înţelepciunea adevăratei naturi a creaturilor, a creaţiei şi a lui Dumnezeu, care este pe deplin cunoscută doar lui Dumnezeu.

Învăţăturile din kabbală sunt fondate pe învăţăturile din *Biblie*, împreună cu alte cărţi ale *Scripturii* care nu şi-au făcut loc în *Biblia canonică*. Prin urmare, a studia şi a cunoaşte kabbala în contextul potrivit înseamnă a studia şi a înţelege şi scripturile. Aşa cum mulţi au făcut greşeala de a afirma că ei cunosc kabbala prin studierea uneia sau a două cărţi, la fel mulţi ar putea să afirme că sunt cunoscători ai kabbalei fără a studia în profunzime *Sfintele Scripturi*. A începe studiul şi practica

kabbalei înseamnă a te îmbarca într-o călătorie mistică spre nivelele ascunse ale *Scripturii* şi ale înţelepciunii secrete pe care le conţine.

Ce va face kabbala pentru tine

Kabbala se manifestă într-un fel mistic în toate aspectele vieţii personale. Învăţăturile, înţelepciunea şi cunoaşterea kabbalei ne pot da putere să mergem mai departe, să fim mai buni şi mai potenţi în manifestarea aspectelor şi a forţei divine în planul fizic, aducându-ne, în acelaşi timp, din ce în ce mai aproape de divinitate.

Dacă facem o comparaţie între yoga şi kabbala, aceasta din urmă fiind numită, de asemenea, „yoga occidentului"[34], putem observa următoarele aspecte:

Prima fază a dezvoltării sistemului de yoga a fost pur spirituală, având ca scop aducerea practicantului cât mai aproape de divinitate sau oferindu-i posibilitatea de a se uni cu aceasta.[35] De-a lungul anilor, din ce în ce mai mulţi au început să fie expuşi acestui tip de cunoaştere şi să o practice. În timp, aceasta a început să fie aplicată pentru controlarea nivelului de stres produs în societatea actuală[36], îmbunătăţirea nivelului de sănătate[37] sau pentru îmbunătăţirea vieţii de zi cu zi[38]. În mod similar, deşi încă nu la fel de răspândită, kabbala poate fi folosită ca sistem mistic care influenţează toate aspectele vieţii personale, modul de gândire, de exprimare, de experimentare a realităţii şi a lumii înconjurătoare şi, nu în ultimul rând, relaţiile interumane şi modul de comunicare.

Practicarea şi trăirea kabbalei:

- Îţi vor schimba modul de gândire negativ într-unul pozitiv.
- Îţi vor elimina subconştientul care te sâcâie cu lucruri din trecut.
- Îţi vor reorganiza mentalul astfel încât să nu mai ai blocaje şi să poţi realiza mai multe.
- Vor restabili legătura ta cu Dumnezeu şi cu Ierarhia de Lumină.
- Îţi vor activa darurile spirituale înnăscute, primite de la Dumnezeu odată cu dorinţa ta de a le utiliza.
- Îţi vor trezi aspectele spirituale personale astfel încât să lucrezi mai activ în folosul Luminii.
- Vor pune în mişcare forţele latente şi aceste forţe îţi vor schimba viaţa.

---

[34] *The Mystical Qabalah*, Dion Fortune, p. 3.
[35] *An Introduction to Hinduism*, Gavin Flood, Cambridge University Press, 1996, p. 94.
[36] *Stress and its management by yoga*, K. N. Udupa, R. C. Prasad; *Principles and practice of stress management*, Paul M. Lehrer, Robert L. Woolfolk, Wesley E. Sime, chapter 17.
[37] *Teaching Hatha Yoga*, Daniel Clement.
[38] *The smart student's guide to healthy living: how to survive stress, late nights & the college cafeteria*, Margaret Jane Smith, Fred Smith, p. 124.

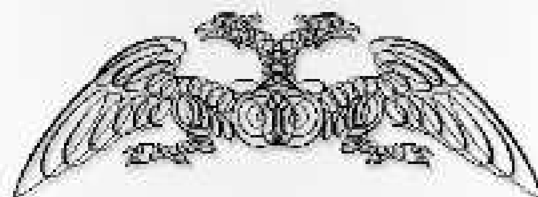
Kabbala este proiectată pentru a oferi o soluție la următoarele dileme:[39]

- h Ființa supremă a materiei și atributele ei.
- h Cosmogonia.
- h Crearea îngerilor și a oamenilor.
- h Destinul oamenilor și al îngerilor.
- h Natura sufletului.
- h Natura îngerilor, a demonilor și a energiilor elementale.
- h Importanța legii revelate.
- h Simbolismul transcendental al numerelor.
- h Misterele conținute în literele evreiești.
- h Echilibrul contrariilor.

Nu în ultimul rând, kabbala te va ajuta să afli răspunsul la următoarele întrebări importante:

- A ***Cine sunt?***
- A ***Ce sunt?***
- A ***De unde am venit?***
- A ***Unde mă duc?***
- A ***Care este scopul meu în viață?***

[39] *The Kabbalah Unveiled*, tradusă de S. L. MacGregor Mathers, se poate achiziționa de pe http://www.hermetics.org/pdf/KabbalahUnveiled.pdf

„Căci v-o spun vouă, gentililor:
Întrucât sunt eu, deci, apostol al gentililor,
slăvesc slujirea mea,
Doar voi izbuti să aţâţ râvna celor din neamul meu
şi să mântuiesc pe unii dintre ei." [40]
Romani 11:13-14

reştinismul a început ca o sectă evreiască cu învăţături înrădăcinate în cultura şi societatea evreiască. După dispariţia din planul fizic a lui Isus, unii dintre discipoli au început să răspândească cunoaşterea primită, dar centrul mişcării eseniene a fost, până în anul 70 d.H., Ierusalimul, iar majoritatea membrilor comunităţii era de origine ebraică. Cu alte cuvinte, primii creştini au fost evreii care au crezut şi susţinut învăţăturile propovăduite de către Isus.

Când Sf. Apostol Pavel a scris *Epistola către romani*, el le-a vorbit gentililor pentru a aţâţa râvna propriului său popor, adică a evreilor. În mod cert, el se referea la acei creştini evrei care s-au retras din mişcarea şi reforma iniţiată de Pavel pentru că erau nemulţumiţi de faptul că legile şi regulile fundamentale se schimbau pentru ca gentililor să le fie mai uşor (creştinii neevrei).

Se crede că Marcu a fost gentilul cu numele roman Marcus, iar mama lui era Maria, care trăiau în Ierusalim. Luca a fost apropiat lui Pavel şi se presupune că şi el a fost gentil pentru că Pavel făcea distincţie între el şi ceilalţi muncitori evrei.

Pavel a fost convins că este „ustensila potrivită" pentru a răspândi învăţăturile lui Isus în lume, motiv pentru care a început să facă orice ca să atragă mai mulţi membri în comunitate. Pe la sfârşitul celui de-al doilea secol, creştinii gentili au început să fie mai numeroşi decât cei evrei şi, încet-încet, s-au format două tabere.

Petru a fost un apărător al tradiţiei şi un evreu devotat, opunându-se fiecărei modificări aduse de Pavel.

Răspunsul şi tactica lui Pavel la protestele evreilor creştini şi, în special, ale lui Petru au fost de a înlesni, modifica sau renunţa la legile străvechi din ce în ce mai mult, astfel încât oricine putea să adere la noua mişcare. În acest fel, s-a renunţat la circumcizie ca necesitate de a putea fi acceptat; sabbatul, care era sâmbăta, a fost mutat duminica; strictele reguli alimentare au dispărut cu desăvârşire, iar mâncăruri care nici măcar nu au făcut parte din dieta eveiască, precum carnea de porc, au devenit ceva normal. Ziua de post a devenit zi de sărbătoare şi destrăbălare ca la romani.

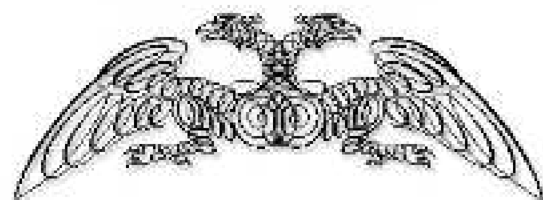
Se crede că Isus, care a fost strict în lege şi tradiţie, nu ar fi acceptat aşa ceva, dar el nu mai era acolo ca să îl oprească pe Pavel de la modificările neortodoxe pe care le făcea. Nu mai era important cine intră în comunitate, nici calitatea lui; ceea ce îl interesa pe Pavel era numărul de membri care trebuia să crească fără oprire. Petru şi ceilalţi evrei creştini au devenit de mult o minoritate în cadrul sectei proprii, iar într-un

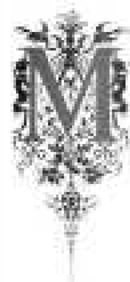
---
[40] Traducere după English Standard Version. Pentru acest pasaj din mai multe versiuni ale Bibliei, vezi: **http://bible.cc/romans/11-13.htm**

final chiar s-au despărţit de ea, aceasta fiind, de fapt, prima schismă precreştină. În acest fel, creştinismul a început să se desprindă din ce în ce mai mult de vechile rădăcini şi să devină o putere religioasă independentă.

La momentul edictului de la Milan, din 313 d.H., dat de împăratul Constantin cel Mare, când creştinismul a devenit religie de stat, iar creştinii nu au mai fost opresaţi, ruptura dintre creştini şi evrei a devenit uriaşă şi completă. Erau şi sunt două religii diferite şi vor fi pentru totdeauna.

Ironia lucrurilor este că, la fel ca alţi maeştri spirituali ai Terrei, Isus nu a dorit acest lucru. El a fost pentru menţinerea tradiţiei şi acest lucru este menţionat şi în evanghelia lui Matei, unde spune că oricine încalcă poruncile divine va fi printre ultimii chemaţi la Tatăl, iar când se referea la legi, nu avea în vedere doar cele 10 porunci ale lui Moise, ci întreaga Tora, care cuprinde 613 legi cu privire la comportamentul şi viaţa armonioasă în cadrul societăţii.

Marea majoritate a literaturii kabbalistice a făcut parte din tradiţia orală care, în timp, a început să fie scrisă şi, ulterior, tradusă. Deşi ni s-a spus de către Ben Sira,[41] cu peste 2000 de ani în urmă: „Nu trebuie să te ocupi de lucrurile secrete."[42], au fost realizate multe studii mistice, tradiţia orală a ajuns să fie trecută în scris, iar apoi tradusă în special în latină sau greacă, iar în timpurile actuale şi în alte limbi.

Primele texte care au apărut au fost cele apocaliptice, în primul şi în al doilea secol al precreştinismului. Se spune că asemenea scrieri erau păstrate cu stricteţe de către esenieni.[43]

Elemente ale misticismului evreiesc se pot găsi în textele nebiblice de la Marea Moartă şi în cele de la Nag Hammadi; un exemplu mai concret ar fi *Cântecul de sacrificiu al Sabatului*. Anumite părţi ale *Talmudului* şi *Midrashului* oferă informaţii ezoterice sau mistice în mod particular[44]. Multe dintre texte, printre care *Hekalot Rabbati*, *Sefer-ha-Bahir*, *Tora Hakana*, *Sefer P'liyah*, *Midrash Otiyot d'Rabbi Akiva*, *Bahirul* şi *Zoharul*, se doresc a fi din era talmudică, chiar dacă unele

---

[41] Jesus ben Sira, Ben Sira, este autorul cărţii *Deutoronomul* din *Vechiul Testament* ; Guillaume, Phillipe, *New Light on the Nebiim from Alexandria: A Chronography to Replace the Deuteronomistic History, sections 3 – 5: full notes and bibliography.*
[42] *Sirach* III. 22; *Talmud*, *Hagigah*, 13a; *Midrash*, *Genesis Rabbah*, VIII.
[43] Philo, *De Vita Contemplativa*, III., Hippolytus, *Refutation of all Heresies*, IX. 27.
[44] *Hagigah* 12b-14b.

dintre aceste lucrări sunt identificate de către savanții moderni ca opere, creații clare ale Evului Mediu, atribuite trecutului antic.

Textele care constituie sursa ideilor, a conceptelor, a practicilor şi a meditațiilor mistice se pot împărți în două mari categorii. Prima este formată din textele primare provenite de la Mesia, profeți sau marii maeştri. Din a doua categorie face parte mulțimea mare de cărți care există la acest moment despre misticismul, ezoterismul, meditația şi practica kabbalei.

În această secțiune, ne vom ocupa însă de textele primare care se referă la arborele vieții.

- ***Sefer-ha-Tora*** – *Cărțile Legii*, primele cinci cărți ale Vechiului Testament.
- ***Etz-ha-Chayyim*** – *Arborele Vieții*, dictată de Rabbi Yitza'aq Luria şi publicată în 1901.
- ***Sefer Yețira*** – *Cartea Formării*, manual al literelor ebraice, scrisă de Abraham şi publicată la Mantua, în 1562.
- ***Heikhalot*** – *Palatele raiului sau cerurile.*
- ***Sefer-ha-Bahir*** – *Cartea Luminii*, publicată în Provence, Franța, în 1176[45].
- ***Pershitta*** – *Evangheliile*, incluzând şi *Evanghelia după Toma.*

[45] Cea mai recentă ediție a fost editată de către *Reuve Margaliot* şi publicată la Ierusalim în 1951.

- ***Sefer-ha-Zohar*** – *Cartea Splendorii*, publicată între 1558 şi 1560.
  - ***Sifra Detzniyutha*** – *Cartea secretului pecetluit* (cartea lucrului ascuns sau tăinuit).
  - ***Idra Rabba Qadusha*** – *Ansamblul sfânt superior.*
  - ***Idra Zuta Qadusha*** – *Ansamblul sfânt inferior.*
  - ***Sefer Raziel HaMalach***– *Cartea îngerului Rațiel.*

Sefer-ha-Tora – Cărțile legii

Cele cinci cărți care compun *Tora* sunt parte din *Vechiul Testament*[46]. Numele în ebraică al cărților provine din primul cuvânt cu care începe fiecare carte.

1. *Bereshit* (בראשית, literar „La început")
2. *Shemot* (שמות, literar „Nume")
3. *Vayikra* (ויקרא, literar „EL te cheamă")
4. *Bamidbar* (במדבר, literar „În pustiu")
5. *Devarim* (דברים, literar „Lucruri" sau „Cuvinte")

Anglicizarea numelor derivă din greacă şi reflectă tema fiecărei cărți:

1. *Geneza* sau, la ortodocşi, *Facerea* – începe cu procesul creației Universului şi al omenirii. Apoi ni se prezintă istoria

[46] *Encyclopedia of Jewish Concepts, Hebrew Publishing Company*, Philip Birnbaum, 1964.

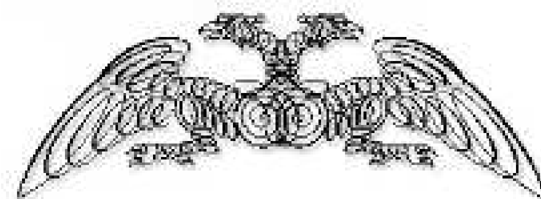
patriarhilor Abraham, Isaac şi Iacob, precum şi viaţa lui Iosif.

2. *Exodul* sau, la ortodocşi, *Ieşirea* – prezintă istoria lui Moise, care a condus poporul israelit afară din Egipt, primirea celor 10 porunci, iar, în încheiere, instrucţiunile de construire a cortului făgăduinţei.
3. *Leviticul* – oferă la început instrucţiuni pentru folosirea cortului făgăduinţei pe care l-au construit evreii şi continuă cu regulile la care trebuie să se supună sau pe care trebuie să le aplice aceştia în timpul prezenţei lor în cort.
4. *Numerii* (*Arithmoi*) – descrie recensământul israeliţilor în pustiul Sinai şi pe plaiurile Moab.
5. *Deutoronomul* – este format, în special, din cuvântările lui Moise, care au scopul de a face poporul evreu mai ascultător, precum şi din transmiterea unor legi noi şi desemnarea lui Ioşua ca succesor.

Descrierile istorice din *Tora* nu sunt întotdeauna în ordine cronologică. Uneori, istoriile sunt ordonate după concepte, în concordanţă cu regula conform căreia „nu există mai devreme sau mai târziu în *Tora*" [47].

Cei mai religioşi dintre evrei cred că prezenta versiune a *Torei* este copia perfectă a versiunii pe care a scris-o Moise. Dar majoritatea au acceptat ideea că versiunea prezentă este, de fapt, o compilaţie scrisă de mai mulţi autori evrei, scrieri din diferite perioade, începând cu anul 1000 î.H.; opera finală pare să fi fost compilată în secolul V î.H., deşi nu s-au găsit manuscrise din acea perioadă.

Indiferent de forma de provenienţă, redactarea finală este atribuită lui Ezra scriitorul. Dar este puţin probabil ca variantele pe care le avem în zilele noastre să fie o copie exactă a celei compilate de către Ezra. Conservatorii religioşi vor să creadă că atât cărţile sfinte, cât şi alfabetul au rămas neschimbate de-a lungul miilor de ani, deşi există deja dovezi suficiente prin care se arată că a existat un alfabet ebraic mai vechi decât cel actual, numit **gezer** sau **proto-sinaitic**, care a stat la baza celui actual. De fapt, se presupune că alfabetul proto-sinaitic este la baza celor mai multe alfabete de pe pământ, incluzându-le pe cel latin, ebraic, arabic, runic etc.[48]

[47] *Talmud Pesachim 7a.*

[48] Detalii se pot găsi aici: **http://en.wikipedia.org/wiki/Genealogy_of_scripts_derived_from_Proto-Sinaitic**

Letter Name	Proto Sinaitic	Early Phoenician	Greek	Phonetic Value	Letter Meaning
'aleph			Α	[']	ox
beth			Β	[b]	house
gimmel			Γ	[g]	throwstick
daleth			Δ	[d]	door
he			Ε	[h]	
waw			Ϝ[1] Υ	[w]	hook/peg
zayin			Ζ	[z]	
heth			Η	[ḥ]	fence
teth			Θ	[ṭ]	
yodh			Ι	[y]	arm/hand
kaph			Κ	[k]	palm of hand
lamedh			Λ	[l]	goad/crook
mem			Μ	[m]	water
nun			Ν	[n]	snake
samekh			Ξ	[s]	
ʿayin			Ο	[ʿ]	eye
pe			Π	[p]	
tsade			Ϻ[2]	[ṣ]	
qoph			Ϙ[3]	[q]	
reš			Ρ	[r]	head
šin			Σ	[š]	
taw			Τ	[t]	mark (?)

Figura 2. Alfabete

Când *Tora* a fost redactată, alfabetul sinaitic evreiesc dispăruse de mult, din cauza miilor de ani de dominaţie culturală şi religioasă asiriană, babiloniană şi romană. Prin urmare, Ezra a redactat-o în noua limbă. Totuşi, cele mai comune tipăriri din ziua de astăzi ale *Torei* datează din secolul IV d.H., numit masoretic[49].

Tanakh[50] sau *Vechiul Testament* a fost compilat de Marele Asamblator **Anshei Knesset HaGedolah**, în traducere **Omul marelui asamblator**, cartea fiind formată din 120 de scrieri şi profeţii. Traducerea în greacă se numeşte *Septuaginta* şi a devenit un text asociat cu creştinismul. Se spune că această denumire, *Septuaginta*, provine din faptul că munca de traducere a fost făcută de 72 de traducători care au lucrat, în paralel, în Alexandria, unde a existat cea mai mare comunitate de evrei din afara Palestinei.

Sefer Yeţira – Cartea Formării

Sefer Yeţira, în traducere *Cartea Formării* sau *a Creaţiei*. Se poate spune că această lucrare a avut cea mai mare influenţă în dezvoltarea minţii evreieşti. Toate creaţiile de golemi şi miracolele atribuite rabinilor au avut loc datorită folosirii cunoaşterii oferite de această lucrare.

Istoricii nu au reuşit încă să stabilească originea clară a textului. Unii spun că lucrarea a fost compusă în secolul al VI-lea; construcţia

[49] Cel mai vechi manuscris care a supravieţuit în totalitate este *Codex Petropolitanus*, din 910 d.H.
[50] Mai des cunoscută cu denumirea de *Masoretic Text*, de la alfabetul în care a fost scrisă.

lingvistică folosită poate fi chiar din al II-lea secol. Referirile la *Cartea lui Abraham* din cadrul *Coranului*, care trimit la această carte sau la altă variantă a ei, ar plasa-o mult mai devreme de Evul Mediu. Indiferent dacă cel care a scris această lucrare este sau nu Abraham, se consideră că ea a fost transmisă de la Adam la Noah şi apoi lui Abraham[51].

Este primul manual mistic şi, foarte posibil, sursa de origine a alfabetului ebraic. Ne prezintă şi organizează creaţia în **32 de căi ale înţelepciunii**, formate din:

- **10 sefire**:
  - **3 elemente**: aer, apă, foc;[52]
  - **6 direcţii**: faţă, spate, stânga, dreapta, sus şi jos;
  - **centru**.
- **22 de litere**:
  - **3 mamă**: reprezentând cele trei elemente primordiale din care s-a creat totul: aer, apă şi foc;
  - **7 duble**: reprezentând forţele planetare clasice: Soare, Lună, Marte, Mercur, Jupiter, Venus, Saturn;
  - **12 simple**: reprezentând cele doisprezece zodii de peste an.

[51] *The kabbalah*, Christian D. Ginsburg, 1920.
[52] Elementul „pământ" se formează prin combinaţia celor trei elemente.

Acestora li se adaugă alte asocieri emoționale, intelectuale și ezoterice; cu alte cuvinte este un index de corespondențe.[53]

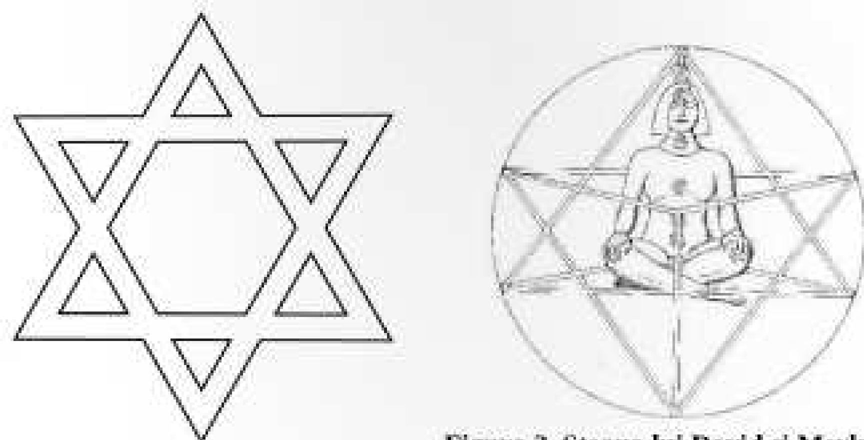

Figura 3. Steaua lui David și Merkabah

[53] *The Sefer Yetzirah, The Book of Creation: in Theory and Practice*, trans. Aryeh Kaplan, Samuel Weiser, Inc., 1997.

Figura 4. Viziunea carului înflăcărat, Matthaeus Merian, 1593-1650

Primul capitol al acestei cărți reprezintă cea mai timpurie menționare a stelei cu șase colțuri, cunoscută sub numele de *Steaua lui David*. În general, este prezentată în plan bidimensional, ca intersectare a două triunghiuri. *Sefer Yețira* prezintă însă steaua lui David în plan tridimensional, reprezentare a Arborelui Vieții în spațiu, ca o combinație de două piramide triunghiulare. Această structură este folosită în lucrul Merkabah de ascendere în planurile superioare de existență, la fel ca Ezechiel, care s-a ridicat la ceruri.

Figura 5. Ezechiel, viziunea Tronului, Martin Luther, 1702

Sefer-ha-Zohar – Cartea Splendorii

Zohar (זהר) („Splendoare") este cel mai important text kabbalistic, o exegeză scrisă în **rashi aramaic**[54] a celor cinci cărţi ale Torei.

Figura 6. Zohar, Mantova, 1558

Ca şi în cazul lui *Sefer Yeţira*, originea textului nu a fost clarificată. Mulţi dintre kabbalişti cred că este scris între 1280 şi 1286 de către Moses b. Shem Tov de Leon, la Guadalajara, în nord-estul Madridului, Spania, unde se desfăşura multă activitate kabbalistică în acel moment[55].

Zoharul este organizat în comentarii pe baza articolelor din Tora, dar elaborările utilizate se bazează pe *Talmud*, *Midrash Rabba*, *Yeţira*, *Bahir* şi multe alte texte rabinice. În acest context, putem afirma că *Zoharul* este, într-o oarecare măsură, *Kabbala*.

Cei mai mulţi dintre ortodocşii[56] evrei[57] cred că învăţăturile kabbalei au fost transmise în permanenţă de la profesor la discipol şi că învăţăturile oferite sunt de esenţă divină.

---

[54] **Rashi script** este o formă semicursivă de scriere în ebraică, în care Rashi a scris comentariile pentru *Talmud* şi *Tanakh (Vechiul Testament)*.

[55] *Kabbalah*, Gershom Scholem, Keter Publishing, Jerusalem, 1974.

[56] De la latinul **orthodoxus** sau grecescul **orthodoxos**; orthos = drept, doxa = opinie. Orthodox = opinie sau dogmă corectă.

[57] Ortodocşii evrei sunt o grupare strictă în aplicarea legii şi a eticii canonizate în textele talmudice. Sunt caracterizaţi prin credinţa că legea este divină şi transmisă în mod direct de către Dumnezeu lui Moise şi că ea nu trebuie alterată sub nicio formă.

Zoharul exemplifică diferenţa fundamentală dintre ramura raţional-filozofică ebraică şi ramura teozofico-mistică, ce reprezintă credinţa mistică destul de complexă conform căreia divinitatea este un aspect dinamic care implică atât genul masculin, cât şi pe cel feminin.[58] Aceste aspecte trebuie unite pentru păstrarea armoniei în univers.

Zoharul porneşte de la prezumţia conform căreia există patru aspecte ale textului biblic:[59]

2 *Peshat* – simplu, literar;

2 *Remez* – aluziv sau sugestiv;

2 *Derash* – metaforic, prin comparaţii sau ilustraţii;

2 *Sod* – conţinând mistere sau secrete ascunse în text,

Procedeul de exegeză folosit în *Zohar* pentru abordarea cunoaşterii se numeşte **Pardes (paradis)**, cuvânt care provine de la prima literă din numele celor patru metode de abordare a textelor descrise mai sus (P, R, D, S).

Acest procedeu este similar cu cel aplicat de comentatori în timpul primei perioade a creştinismului din cadrul Evului Mediu.

2 Literar – modul de abordare este cel istoric, ocupându-se de evenimente trecute.

[58] *Eros and Kabbalah*, Moshe Idel.
[59] *The Jewish Encyclopedia*, Funk and Wagnalls, 1901-1906.

2 Tipologic – conectează evenimentele din *Vechiul Testament* cu cele din *Noul Testament*, ocupându-se de evenimente trecute şi prezente.

2 Moral sau tropologic – este luată în considerare partea morală a povestirii, ocupându-se de evenimente prezente.

2 Analogic – se referă la partea spirituală, mistică şi la profeţiile creştine, ocupându-se, în general, cu evenimente din viitor.

Partea mistică din *Zohar* se bazează pe principiul conform căruia toate lucrurile vizibile includ fenomene care sunt atât realitate exoterică, cât şi ezoterică, ce oferă instrucţiuni pentru dezvoltarea spirituală.

Zoharul este opus formalismului religios, stimulând imaginaţia şi emoţiile şi revigorând în acelaşi timp experienţa procesului de rugăciune. În multe comunităţi religioase, rugăciunea a devenit mai mult un proces exterior decât ceea ce ar trebui să fie, un proces de transcendere a problemelor şi a crizelor lumeşti şi de oferire a acestora divinităţii, printr-un proces de uniune şi de acceptare a graţiei divine.

În secolul al XVII-lea s-a propus ca numai cei care au peste 40 de ani să aibă dreptul să studieze kabbala, iar în extensie să citească *Zoharul*, pentru că se considera a fi prea puternică pentru cei mai puţin experimentaţi sau maturizaţi emoţional.

Entuziasmul provocat de Zohar a fost împărtăşit şi de creştini precum Giovanni Pico della Mirandola, Johann Reuchlin, Aegidius of Viterbo etc.; toţi au avut convingerea fermă că această carte conţine

dovezi şi adevăruri creştine. Ei şi-au argumentat această credinţă pe baza analogiilor existente între învăţăturile *Zoharului* şi cele creştine, câteva dintre acestea fiind căderea din rai şi principiul Trinităţii. Argumentele şi explicaţiile aduse conceptului de Dumnezeu ca Trinitate în creştinismul catolic sau ortodox sunt adesea lipsite de substanţă pentru că ele se găsesc în kabbala şi în alte manuscrise precum *Zoharul*, pe care creştinismul nu le-a preluat şi integrat de la evrei.

Peşita – Biblia

Peşita[60] înseamnă **versiunea simplă** (sau comună) a *Bibliei siriene*. Acest nume a fost dat în secolul al IX-lea ambelor *Testamente*, vechi şi nou, deşi acestea au fost traduse în mod separat. Varianta grecească, *Septuaginta*, a fost tradusă din textele masoretice, dar *Peşita* a fost tradusă din aramaică, independent de prima[61].

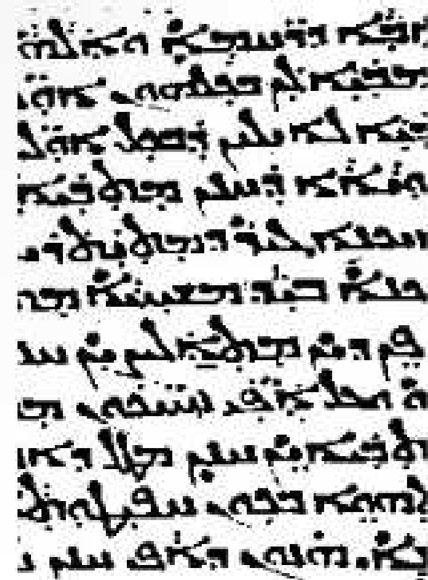

Figura 7. Imagine Peşita

Din ambele variante se poate observa că Yeşua (Isus) s-a născut, a fost crescut şi educat ca evreu. Viaţa lui a fost mesajul mesianic însuşi pe care îl propovăduia şi poate fi înţeleasă cu adevărat prin intermediul culturii şi al societăţii în care trăia. A fost şi este un exemplu demn de urmat atât pentru evreii timpului său, cât şi, după mai bine de 2000 de ani, pentru omul societăţii moderne. Deşi interogat de către rabbi, aceştia nu au putut să îi găsească vreun cusur deoarece, pe lângă viaţa adecvată pe care o ducea, avea cunoştinţe avansate în ceea ce priveşte misticismul kabbalistic şi ebraic.

[60] **http://www.peshitta.org/**
[61] **http://www.aramaicpeshitta.com**

Când Isus a fost ispitit de către farisei pentru ca aceştia să vadă dacă respectă legea, răspunsul său a fost ciudat. Nu s-a referit nici la cele 613 porunci[62] din *Tora*, nici la cele 10 porunci aduse de Moise, ci a recitat *Shema* sau afirmaţia uniunii cu divinitatea din *Tora*, Doverim/Deutoronomul 6:4-5:

> „Învăţătorule, care poruncă este mai mare în Lege?
> El i-a răspuns: Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu tot cugetul tău. Aceasta este marea şi întâia poruncă."
>
> *Matei 22:36-38*

De fapt, este una dintre poruncile din *Tora*, Doverim 6:5:

> „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău şi cu toată puterea ta."
>
> *Deute.6:5*

Menţinând nume divine din varianta aramaică *Shema*, acest paragraf ar suna astfel:

> „Ascultă, AYN Israele, YHVH Elohim este singurul nostru YHVH.

[62] Sunt 365 de porunci negative care corespund zilelor anului şi 248 de porunci pozitive corespunzătoare, atribuite fiecărui os din sistemul osos şi organelor principale din corpul uman; *The Concise Book of Mitzvoth: The Commandments which can be Observed Today*, HaCohen, Yisrael Meir., Trans., Charles Wengrov. Feldheim, 1990.

Să iubeşti pe YHVH Domnul Elohim-ul tău, din toată inima ta, din tot sufletul tău şi cu toată puterea ta.

Iar apoi a spus: Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi."

Matei 22:38-40

Este, de asemenea, una dintre poruncile din *Tora*, Vayiqra 19:18:

„Să nu te răzbuni cu mâna ta şi să nu ai ură asupra fiilor poporului tău, ci ***să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi***. Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru."

Leviticul 19:18

După aproape patru ani de la momentul ridicării la ceruri a lui Yeşua au început să apară tot felul de povestiri despre viaţa şi învăţăturile propovăduite de El. Patru dintre ele au fost canonizate, restul însă nu s-a potrivit ideilor gentililor sau ale creştinilor. Yeşua a dus o viaţă exemplară de evreu, însă, în *Noul Testament*, aceasta a fost descrisă de către gentili cu modificări, modul de a privi anumite aspecte ale vieţii lui Isus nemaifiind adesea văzut din punctul de vedere al legii ebraice, ci din cel al noilor creştini, care s-au abătut de la legile evreieşti sau nici nu ştiu de ele[63].

Sau putem afirma că numai viaţa şi învăţăturile cuprinse în cele patru *Evanghelii* sunt singurele reale? Dacă am accepta acest lucru, ar trebui să ignorăm existenţa celorlalte evanghelii necanonizate, lucru pe care majoritatea grupărilor religioase creştine din ziua de astăzi îl fac.

[63] Aici se face referire la celelalte popoare creştinate, romani, greci etc.

În acest caz însă, modul de a privi învăţăturile şi cunoaşterea primită ar fi limitat şi, am putea spune, nereal sau, în mod cert, incomplet.

Singura şi cea mai importantă sursă creştină înainte de apariţia *Evangheliilor* este traducerea grecească a *Tanakh*[64], numită *Septuaginta*. Lunga tradiţie evreiască a interpretării versetelor biblice a fost refăcută, adeseori în mod forţat, pentru a putea fi corelată cu viaţa lui Yeşua ca împlinitor al profeţiilor din *Tora*. S-a considerat că scrierile profeţilor, în special cele ale lui David, Isaia, Miheia, Osea şi ale regilor Israelului, conţineau greşeli care nu mai corespundeau noilor moduri de gândire, fiind, în final, corectate şi ajustate pentru a susţine istoriile din *Noul Testament*. Cele mai timpurii evanghelii sunt datate de prin secolele al IV-lea şi al V-lea. Este interesant cum tradiţia de mii de ani, precum şi textele pe care aceasta se bazează, au fost percepute drept greşite de către noii creştini.

În aceste condiţii, trebuie să ne aducem aminte că Isus însuşi a spus că nu a venit să transmită un nou mesaj sau o nouă religie umanităţii, ci să o împlinească şi să o revigoreze pe cea veche. Nu a venit să corecteze, să elimine sau să înlocuiască *Tora*, ci să o demonstreze prin exemplul vieţii. Aceste afirmaţii apar destul de clar exprimate în *Evanghelia după Ioan* şi în *Evanghelia după Toma*[65] [66].

[64] *Tanakh* este numele biblic folosit de evreii ebraici; mai este cunoscut ca *Textul masoretic*.

[65] Este un text apocrif care a fost păstrat aproape în întregime pe un papirus descoperit în 1945, la Nag Hammadi, Egipt.

[66] The Nag Hammadi Library - **http://www.gnosis.org/naghamm/nhlalpha.html**

Etz-ha-Chayyim – Arborele Vieții

Arborele Vieții (עץ החיים) este simbolul mistic folosit în kabbală şi în cunoaşterea esoterică ebraică pentru a reprezenta modul în care Dumnezeu a creat acest univers. În acelaşi timp, arborele vieții se presupune a fi şi o reprezentare, un model cosmologic complet al realității în care trăim.

Arborele Vieții ne vorbeşte, de asemenea, de locul omului în universul creat, acesta fiind văzut ca un fruct al lumii fizice care s-a condensat şi solidificat în materie. Kabbaliştii folosesc arborele vieții ca pe o hartă, pentru a se putea reîntoarce la divinitate şi pentru a se uni din nou cu natura. Acest lucru se face printr-o călătorie prin fiecare sefiră a arborelui sefirotic către Sfânta Treime (triada sfântă: Kether, Hohmah, Binah).

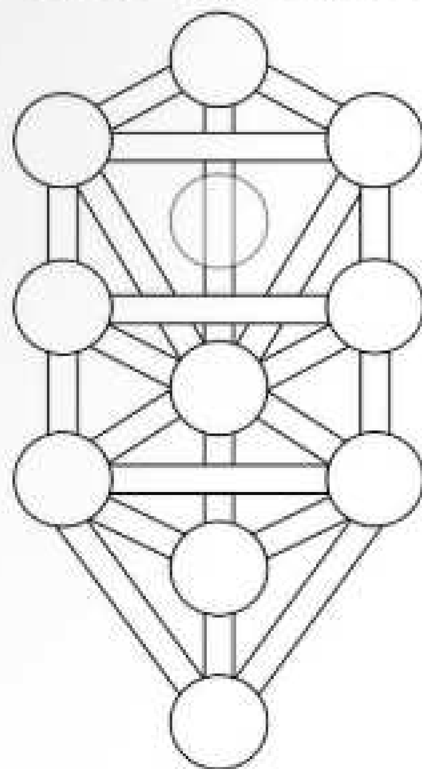

Figure 8. Arborele Vieții

Forma cea mai cunoscută a arborelui sefirotic provine de la RabbiYitza'zq Luria (1534-1572), care a dictat *Etz-ha-Chayyim*, una dintre cele mai complexe lucrări despre kabbala practică; de la început şi până în zilele noastre, aceasta a atras interesul multor persoane implicate în precesul evoluției spirituale.

Hekhalot – Palatele raiului

Hekhalot nu este un singur text, ci, mai degrabă, un tip de scrieri cu aceeaşi caracteristică. Aceste texte se concentrează asupra modalităților de a ajunge în palatele raiului sau în ceruri; ele ne dezvăluie la ce să ne aşteptăm odată ajunşi acolo, cum să chemăm îngerii şi forțele angelice pentru a interacționa cu ele şi pentru a dobândi ajutor.

Lucrarea conține câteva documente mai mari care fac parte din această categorie, cum ar fi: *Hekhalot Rabbati*, în care sunt descrise şase din cele şapte ceruri sau palate ale lui Dumnezeu, *Hekhalot Zutarti*, *Shiur Komah*, precum şi multe alte documente mai mici sau fragmente pe aceeaşi temă.[67]

[67] *Jewish Gnosticism, Merkabah Mysticism and the Talmudic Tradition*, Gershom Scholem, 1965.

Figura 9. Poartă – Palatul raiului

Sefer Raziel HaMalakh – Cartea Îngerului Raţiel

Figura 10. Sefer Raziel

Raţiel se traduce prin **secretul lui Dumnezeu**. În kabbală se spune că el este păstrătorul secretelor[68] şi că tot el a oferit înţelepciunea din *Tora* şi primele cinci cărţi din *Vechiul Testament*[69], fiind asociat cu sefira Hohmah şi cu Lumea briatică[70].

Se spune despre cartea lui Raţiel că ar conţine toate răspunsurile cunoaşterii secrete, în acest context fiind considerată cartea magicienilor. El le-a oferit-o lui Adam şi Evei după căderea din rai, pentru ca omenirea să poată găsi drumul înapoi către divinitate şi paradis.

Cartea a fost transmisă de la o generaţie la alta până la Enoh, despre care se crede că a devenit Metatron. De la Enoh, cartea a fost

---

[68] *A Dictionary of Angels, Including The Fallen Angels*, Gustav Davidson, (1967), Entry: Raziel, pp. 242, 243.

[69] *Hebrew Visions of Hell and Paradise* (1893), *Journal of The Royal Asiatic Society*, London, The Royal Asiatic Society; se poate citi de aici: **http://www.sacred-texts.com/journals/jras/1893-15.htm**

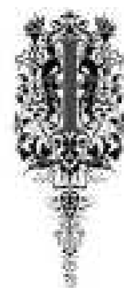
[70] *Angels A to Z*, Lewis, James R., Oliver, Evelyn Dorothy, Sisung Kelle S. (Editor) (1996), Entry: **Raziel**, pp. 346, 347.

oferită lui Noe pentru a construi arca şi pentru a păstra flora şi fauna pământului.[71]

Sefer-ha-Bahir – Cartea Luminii

Este o carte de interes special pentru kabbalişti pentru că este un chestionar cu întrebări şi răspunsuri despre concepte şi idei din literatura kabbalistică. Un fel de ghid al începătorului pe teme kabbalistice, care nu depăşeşte mărimea unei reviste, dar care e foarte greu de înţeles. Cartea a fost publicată, pentru prima dată, în Provence, Franţa, în 1176[72].

Cele trei forme ale Kabbalei

nvăţăturile Kabbalei sunt grupate în trei părţi principale: *Kabbala teoretică* sau *contemplativă*, *mediatoare* şi *practică* sau *magică*.

Kabbala teoretică sau **contemplativă** se referă la studiul intelectual şi la contemplarea principiilor, a doctrinelor şi a corespondenţelor înţelepciunii ezoterice, incluzând geometria, asociaţiile numerelor, modelele geometrice etc.

Kabbala mediatoare reprezintă învăţăturile, practicile rugăciunii mistice şi metodele profeţiilor mediatoare prin care se poate intra într-o stare înaltă de conştiinţă şi experimenta uniunea cu divinitatea.

[71] *The Legends of the Jews*, Ginzberg, Louis (1909), Volume 1, Chapter IV; se poate citi de aici: **http://www.sacred-texts.com/jud/loj/loj106.htm**
[72] *The Bahir*, trans. Aryeh Kaplan, Aronson, 1995.

Kabbala practică sau **magică** reprezintă învăţăturile despre invocaţii, incantaţii, ritualuri prin care se poate intra în altă stare, în conformitate cu voinţa proprie, şi se pot manipula direct forţele spirituale ascunse. Din toate acestea se înţelege că kabbala este, de asemenea, o tradiţie mistică şi magică. Aici ne vom confrunta cu toate formele: cu cea contemplativă, într-o anumită măsură, cu cea mediatoare şi cu kabbala magică.

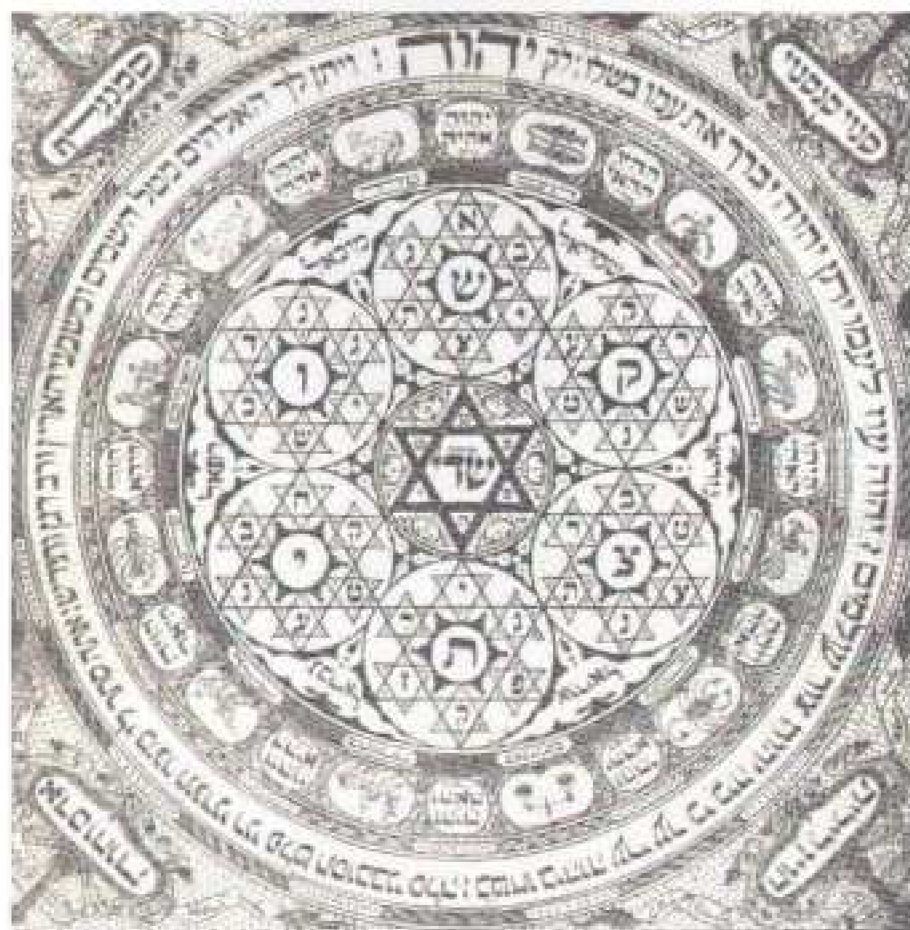

Figura 11. Scutul lui David folosit în Kabbală

a) Kabbala evreiască sau iudaică

Studiul kabbalei tradiționale evreiești sau iudaice poate fi împărțit în două școli. Cea principală poate fi numită *Mahaseh Berashith – Lucrarea Creației*. Aceasta poate fi numită și *Kabbala propriu-zisă*, fiind bazată pe interpretări filosofice ale literaturii biblice, în special pe cele care se referă la crearea universului de către Dumnezeu (ex.: Geneza I). Aceasta este școala care ne dă **Arborele Vieții** și **Cele Patru Lumi**, practica gematriei etc.

Figura 12. Menorah

A doua școală de kabbală este denumită *Mahaseh Merkava – Lucrarea Carelor*. Este, de fapt, o referire directă la șamanii evrei antici, cunoscuți azi ca „misticii Merkava”. Acești mistici s-au concentrat intens asupra literaturii profetice și apocaliptice – în special asupra primului capitol din Ezekiel, unde profetului îi este revelată o viziune a Tronului divin. Acest Tron este descris în text asemenea unui Car (Merkava) condus de patru Îngeri Heruvimi. Alte legende evreiești descriu Carul ca fiind condus de Serafimi (Șerpi de foc îngerești), deasupra cărora Iehova conduce în lupta cerească. Misticii Merkava credeau că oamenii – ca manifestare a imaginii lui Dumnezeu – aveau, prin naștere, autoritatea și dreptul de a lucra în maniera lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă că ei credeau în dreptul umanității de a crea, de a practica magia și de a călători în ceruri (ca profeții Enoh și Ilie) în Carele de Foc personale.

Mahaseh Merkava nu putea fi practicată fără ca înainte să se studieze în profunzime *Mahaseh Berashith*. Deși aceasta nu mergea și invers. În Evul Mediu, acei rabini care respectau legea iudaică și studiau ei înșiși Lucrarea Creației erau împotriva Lucrării Carelor. Misticii Merkava erau o subcultură de magi care nu erau asimilați de autoritățile „oficiale” evreiești.

Chiar și în zilele noastre, rabinii evrei au sentimentul că practicarea tehnicilor kabbalistice în afara contextului religios și dincolo de stricta observare evreiască nu trebuie permisă. Chiar în rândurile lor, doar un mic număr de persoane studiază și practică misterele kabbalei. În general, religiile organizate și instituționalizate ale lumii privesc orice formă de deschidere la scară largă a practicării și studierii misterelor pe care le propovăduiesc ca pe o amenințare la adresa autorității instituției. În același timp, noile mișcări religioase, pentru a facilita aderarea la ele, preiau și asimilează adesea idei sau ritualuri mistice care nu posedă nicio primejdie reală, dar cu care noii membri se pot identifica, simțindu-se astfel confortabil. Cel mai bun exemplu este să ne uităm la istoria spirituală și să vedem câți dintre „păgâni” au fost asimilați în creștinism datorită încorporării unor ritualuri, tradiții și credințe păgâne. De exemplu, sărbătoarea din 25 decembrie, numită de către păgâni **Yole**, s-a transformat în **Crăciun**, ziua de naștere a lui Isus Hristos. Aceeași sărbătoare creștină fusese practicată încă dinainte de apariția

creştinismului, într-o religie aproape dispărută, numită **mitraism**. Romanii comemorau aceeaşi dată ca „Dies Natalis Solis Invictus" – „Ziua naşterii soarelui de neînfrânt". Ziua cincizecimii creştine a înlocuit, de fapt, sărbătoarea evreiască Sabat, iar, în Europa, ziua sfântă a Zeiţei Freigg[73], regina raiului şi consoarta lui Odin[74]. Paştele a înlocuit sărbătoarea evreiască Pesach şi a fost numit după Eoster sau Ostara[75], zeiţa păgână a primăverii[76].

b) Kabbala creştină

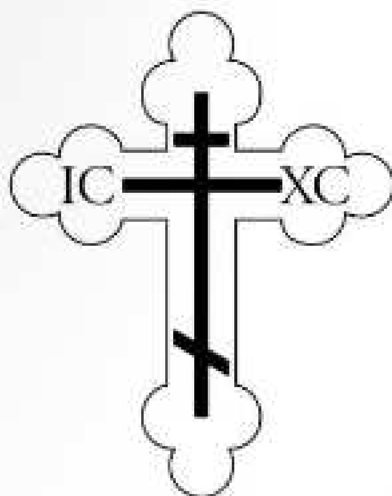

Figura 13. Crucea creştină

Creştinismul a răsărit odată cu Isus şi a fost, la început, o sectă evreiască ce l-a identificat, acceptat şi văzut pe Isus (Yeşua) ca **Mesia**. El s-a născut şi a crescut în tradiţia, cultura şi societatea evreiască. Toţi apostolii şi discipolii iniţiali au fost evrei. În perioada şi contextul istoric în care îşi face apariţia, poporul evreu era plin de speranţă. Marea majoritate aştepta un conducător, pe Mesia[77], care să îi elibereze de sub asuprirea Imperiului Roman. În acelaşi timp, elita

[73] Prose Edda de Sturluson, Snorri.
[74] *Myth and Religion of the North*, Turville-Petre, E.O.G. (1964). Holt, Rinehart & Winston, New York. p. 189.
[75] *The Wicca handbook* , Eileen Holland, p.19.
[76] În engleză, Paştele se numeşte **Easter.**
[77] Messia înseamnă „domnitorul cel uns".

spirituală evreiască aştepta un Mesia care să reunească poporul lui Israel cu Dumnezeul lui (IHVH).

Însuşi Yeşua a afirmat destul de clar că nu a venit să creeze o nouă mişcare spirituală cu noi învăţături şi reguli, ci scopul său a fost să împlinească *Tora*, să întregească şi să reîmprospăteze religia străveche a poporului lui Israel, care era în decădere atât morală, cât şi spirituală.

„Să nu socotiţi că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc." (*Matei 5 :17*)

Ceea ce a început ca o mică sectă evreiască formată în jurul lui Mesia, care înţelegea şi aplica în totalitate legile şi preceptele evreieşti şi, în niciun caz, pe cele greceşti sau romane, a ajuns să se transforme într-o religie formată din gentili[78]. În procesul de transformare şi creştere a religiei precreştine, foarte multe dintre legile şi doctrinele evreieşti care au stat la baza sectei s-au transformat sau au fost abdicate. În acest mod a fost posibilă asimilarea acestei mişcări spirituale în cadrul societăţii greceşti, precum şi dezvoltarea ei în cadrul culturii şi anturajului social-politic al Romei.

Odată cu intrarea pe scenă a Sfântului Apostol Petru, care a început aceste transformări, grupările precreştine s-au împărţit în două tabere: pe de o parte, cei care proveneau din rădăcini evreieşti, care înţelegeau, aplicau şi trăiau după legile şi tradiţiile evreieşti, iar, pe de altă parte, gentilii, care au devenit foarte numeroşi. Primii s-au opus centralizării şi

[78] În latină, **gentilis** înseamnă „aparţinător la un clan sau trib". În zilele noastre, are semnificaţia primară de „ne-evreu". **http://en.wikipedia.org/wiki/Gentile**

instituționalizării către care se îndrepta și pe care le dorea Petru, dar care au avut loc datorită împăratului Constantin cel Mare. El a impus omogenizarea și uniformizarea credințelor și a mișcărilor precreștine, în întreg imperiul. În acest proces de cosmetizare a religiei precreștine care trebuia să servească intereselor politice și economice ale Imperiului Roman, puținele grupări evreiești au fost eliminate sau asimilate.

Cu toate acestea, cunoașterea kabbalei a rămas vie și a fost transmisă prin linie directă, conținând, în special, învățături și practici pe care în zilele noastre le numim **gnostice**. Un impuls puternic l-au avut grupările gnostice odată cu descoperirea *Manuscriselor de la Marea Moartă*[79] și a *Evangheliei după Toma* de la Nag Hammadi[80]. Aceste documente, precum și învățăturile lui Isus din *Peșita*[81], fac ca lucrurile să fie văzute în altă lumină și din altă perspectivă. Din ce în ce mai mult se înțelege că elementele de misticism proliferau în cadrul grupărilor precreștine, dar și al bisericii creștine timpurii.

Multe dintre ideile, practicile și conceptele kabbalistice se reflectă în mistica creștină. Misterul Crucificării și cel al Euharistiei au fost identificate cu misterul Paștelui, care la evrei este *Pesach* și prin care se comemorează ieșirea din Egipt sub conducerea lui Moise[82]. Taina trupului și a sângelui lui Hristos din cadrul Euharistiei își are rădăcinile

[79] În ebraică înseamnă **Marea Sărată.**
[80] *The Nag Hammadi Library*, James M. Robinson (1988).
[81] Este versiunea standard a *Bibliei* din limba siriacă, dialect aramaic, care a fost tradusă direct din ebraică, independent de versiunea greacă, *Septuaginta*.
[82] *Dicționarul Limbii Române* – Paște.

în taina pâinii și a vinului, care merge până la evrei și chiar înainte de aceștia.

„Iar Melhisedec, regele Salemului, i-a adus pâine și vin. Melhisedec acesta era preotul Dumnezeului celui Preaînalt. Și a binecuvântat Melhisedec pe Avram și a zis: „Binecuvântat să fie Avram de Dumnezeu cel Preaînalt, Ziditorul cerului și al pământului." Facerea 14:18-19[83].

Într-un final, creștinismul a ajuns să devină religia Imperiului Roman și s-a cristalizat în ceea ce numim **creștinism**.

Pe la sfârșitul secolului al XV-lea, a început să se nască o mișcare printre evreii convertiți la creștinism din Spania. Au început să atribuie aspectelor ascunse ale misterelor kabbalistice aspecte creștine bine definite. Speculațiile creștine și renascentiste în privința kabbalei, prin care se pot explica multe secrete ale credinței creștine și, mai ales, ale credinței catolice, au fost formulate în jurul Academiei Platonice înființate de familia De Medici, în Florența.

Florentinii, conduși de renumitul renascentist hermetic Pico della Mirandola (1463-1494)[84], credeau că au descoperit în kabbală o revelație divină care putea da cheile înțelegerii învățăturilor lui Pitagora, Platon, orficilor și secretelor interne ale creștinătății catolice. Pico însuși avea o cantitate considerabilă de literatură kabbalistică tradusă în latină de către învățătorul convertit Samuel ben Nissim Abulfaraj.

[83] *Biblia* – Editura Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, București.
[84] „Pico della Mirandola, Giovanni, *Conte*" în *Grolier Encyclopedia of Knowledge*, volume 15, copyright 1991, Grolier Inc.

Printre cele 900 de teze, Pico a prezentat pentru dezbatere publică la Roma afirmaţia că: „nicio ştiinţă nu ne poate convinge mai mult de divinitatea lui Isus Hristos decât magia şi kabbala" şi a crezut că poate dovedi dogmele trinităţii şi ale încarnării prin axiome kabbalistice.

Toate acestea au cauzat o mişcare în lumea intelectuală creştină; scrierile lui Pico şi ale urmaşului său, Johannes Reuchlin (1455-1522), au dus, pe de-o parte, la un mare interes faţă de doctrina numelor divine şi de practica magică, acesta culminând cu scrierea lui Cornelius Agrippa Nettesheim, *De Occult Philosophia* (1531), iar, pe de altă parte, la încercări de a forma o sinteză între teologia creştină şi kabbalistică.[85] Informaţia şi ideile s-au răspândit cu repeziciune în Italia, Germania şi Franţa.

În secolul al XVI-lea, apariţia textelor kabbalistice în latină a făcut ca numărul tentativelor de a crea paralele între cele două doctrine ezoterice, cea creştină şi cea evreiască, să crească.

În secolul al XVII-lea, centrul kabbalei creştine s-a mutat din Spania în Anglia şi Germania, datorită scrierilor lui Jacob Boehme şi a notorietăţii cărţii *Kabbala Denudata*, scrisă de Knor von Rosenroth[86], în 1684, care conţine traducerea în latină a unor fragmente foarte importante din *Zohar* şi cantităţi mari de informaţie din *Kabbala lurianică*[87].

[85] *Kabbalah*, Gershom Scholem, p.197-198.
[86] Traducerea în engleză a fost făcută de S.L. MacGregor Mathers, în 1887, sub numele de *Kabbalah Unveiled – Kabbala dezvăluită*.
[87] Este evreiască şi a fost propovăduită de Rabbi Ari Issac Luria; Lawrence Fine: Physician of the *Soul, Healer of the Cosmos*, Isaac Luria and His Kabbalistic Fellowship, Stanford, Stanford University Press, 2003.

Rosenroth şi Athanasius Kirchner[88] au făcut conexiunea între Adam Kadmon[89] şi Isus, ca aspect arhetipal al teologiei creştine, precum şi între Triada Superioară, formată din sefirele Kether, Hohmah şi Binah şi Sfânta Treime.

În secolul al XVIII-lea, are loc faza finală[90] a dezvoltării kabbalei creştine, în care au fost adăugate simbolismul alchimic şi ideile teozofice. Datorită acestui lucru, kabbala creştină a devenit ştiinţă de sine stătătoare şi, am putea spune, foarte diferită de cea evreiască din care a evoluat.

c) Kabbala universală şi hermetică

Figura 14. Caduceul

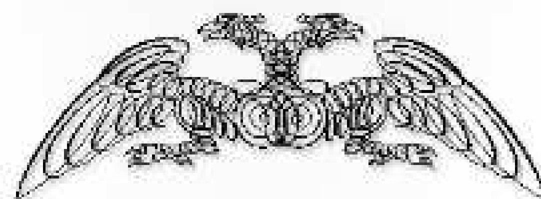
Kabbala universală nu este evreiască sau creştină, dar conţine aspecte din amândouă şi din alte ştiinţe spirituale, precum astrologia, tarotul, terapia cu cristale, aromoterapia. Punctul de pornire este format din lucrările lui Eliphas Levi (Alphonse Louis Constant; 1810-1875) şi Papus (1868-1916)[91]. A influenţat *Teosofia*[92] lui Blavatsky (1831-1891)[93] şi, în mai mare măsură, *Ordinul Hermetic*

[88] A fost un iezuit german din secolul al XVII-lea care a publicat peste 40 de lucrări de ezoterism, geologie, medicină etc.
[89] În traducere: „omul primordial", sinonim cu Purusha din *Upanishade*.
[90] Este impropriu spus pentru că Ştiinţa kabbalei este o ştiinţă vie şi în permanentă dezvoltare.
[91] Gerard Encausse este fondatorul **Ordinului martinist.**
[92] Este o filosofie religioasă şi metafizică.
[93] Elena Petrovna Gan este cunoscută ca **Helena** sau **Madam Blavatsky.**

Golden Dawn [94] al lui Mathers şi Westcott. *Kabbala universală* este unul dintre cele mai importante aspecte ale oricărui ordin Golden Dawn sau grup.

Kabbala universală sau hermetică devine din ce în ce mai răspândită; am putea spune că este printre cele mai populare sisteme de spiritualitate şi dezvoltare personală aflate la dispoziţia doritorilor societăţii actuale. Kabbala hermetică a ajuns aici datorită faptului că este disponibilă tuturor celor interesaţi, indiferent de religie sau de sistemul de credinţe folosit. Kabbala hermetică reţine şi recunoaşte documentele şi practicile vechi, dar le foloseşte într-un mod care nu este asociat şi legat de vreo religie sau dogmă.

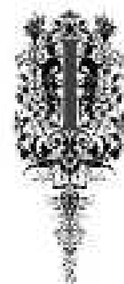
Informaţiile prezentate vor fi din kabbala universală şi creştină, cu aplicare directă în viaţa de zi cu zi prin meditaţie, ritualuri şi rugăciuni. Dacă termenii folosiţi par a fi uneori religioşi, nu aceasta este intenţia sau sensul. Mai degrabă este urmarea proliferării instituţiilor religioase pentru mase şi a folosirii termenilor similari în generarea dogmelor religioase. Esenţial este că, faţă de o persoană religioasă, adevăratul mistic va percepe un sens foarte diferit în termenii şi ideile pe care le prezintă. Motivul este simplu. Persoana religioasă, aşa cum este, reprezintă un privitor al experienţelor la care se închină, pe când misticul este un practicant al lor. Aceasta este şi definiţia căutătorului spiritual, sintagmă care se traduce prin „cineva care cunoaşte prin experienţa directă" sau „un cunoscător". Prin urmare, kabbala nu este teologie sau gândire despre Dumnezeu, ci trăirea lui Dumnezeu şi evoluţia către El, o călătorie nesfârşită în procesul devenirii. Indiferent dacă o recunoaştem sau nu, cu toţii suntem în această călătorie veşnică de devenire.

---

[94] Este un ordin magic creat în Marea Britanie, în secolul al XIX-lea şi al XX-lea, care practică teurgia şi dezvoltarea spirituală, influenţând mişcarea ocultistă vestică.

Influențe ale kabbalei în alte culturi

n mod similar cu iudaismul şi creştinismul, islamismul este o ramură importantă care are la bază cunoaşterea kabbalistă. Dacă ocolim umbrele dogmatismlui şi ale tradiționalismului adesea prost înțeles, putem ajunge la esența religiei islamice în sine, la tradiția mistică cunoscută sub numele de **sufism**. Termenul de **sufi** provine de la cuvântul **suf**, cu rădăcini atât în arabă, cât şi în ebraică[95], şi era asociat cu roba din lână purtată de către primii sufiți.

Câteva secole mai târziu după naşterea islamului, un număr destul de ridicat de învățături sufite care circulau în Irak şi Persia au dus la organizarea în grupări şi ordine. Ele au început să se extindă în Orientul Mijlociu, Asia Centrală, India, Africa de Est şi Spania, apoi în întreaga lume. Toate aceste ordine au un lanț spiritual de transmitere a informației, de la profesor la student până la profetul Mahomed, în acelaşi fel ca în tradiția kabbalistă, care se duce înapoi până la Abraham.

În mod similar cu kabbala, nou-venitul este bulversat de cantitatea de informație specializată, plină de termeni abstracți şi confuzi la început, care contribuie la descrierea lumii mistice.

Sufiții au propriul arbore al vieții, nume pentru cele patru lumi, termeni pentru diferite părți sau stări ale conştiinței, care corespund sau sunt foarte apropiați celor din kabbala mistică.

[95] Înseamnă „lână pură".

De exemplu, spiritul care animă orice trup din planul material este numit **Şekinah** în tradiția kabbalistică şi **Sakinat** în cea sufită. Este folosit în *Coran*[96], în acelaşi context ca în *Tora*[97], când se referă la prezența divină care se manifestă între kerubimii de pe cufărul legământului din cortul făgăduinței. Planul cosmologic folosit în sufism explică creația în acelaşi mod precum kabbala, prin emanații succesive ale lumilor, de la cea mai subtilă până la cea mai densă.

- **Alam-i-Hahut** (Lumea Lui fără El) – lumea preexistentă, starea în care se afla universul înainte de a se forma, cu alte cuvinte esența divină care nu poate fi concepută şi ştiută de mintea umană. **Alam-i-Hahut** este similar cu conceptul creştin **Deus absconditus** (Dumnezeu ascuns)[98], la hinduşi cu noțiunea de **Nirguna Brahma**[99], iar la kabbalişti[100] cu ideea de **Ein-sof**[101].
- **Alam-i-Lahut** (Lumea Divinității) – în această lume totul începe să se manifeste. Este similar cu conceptul creştin **Deus revelatus** (Dumnezeu revelat)[102], cu noțiunea hindusă de **Saguna Brahma** (Absolutul cu calități)[103], iar în kabbală cu **Lumea Originii** sau **Olam Ațilut**, formată din Kether, Hohmah şi Binah.

[96] *Surah* 2:249.
[97] *Shmoth* 24:22.
[98] *A History of Religious Ideas: From the Stone Age to the Eleusinian Mysteries*, Mircea Eliade, (1978). Chicago: The University of Chicago Press.
[99] Dumnezeul suprem, fără formă, calitate sau atribute.
[100] *Kabbalah*, Gershom Scholem, p. 88 and ff, © 1974.
[101] Înțeles ca „Divinitatea infinită".
[102] Fiul lui Dumnezeu prin care Dumnezeu se revelează umanității (Ioan 1:18).
[103] *The Shambala Encyclopedia of Yoga*, Georg Feuerstein, Ph.D, p. 247.

- **Alam-i-Jabarut** (Lumea Puterii) – momentul în care universul ia formă, oferind umanității informație; în kabbală este similar cu **Lumea Creației** sau **Olam Briah**, formată din Hesed, Gheburah și Tiferet.
- **Alam-i-Malakut** (Lumea Îngerilor) – momentul în care iau formă caracteristicile speciilor și ale indivizilor. Conștiința separată ia formă și se manifestă; în kabbală, este similar cu **Lumea Formării** sau **Olam Yețira**, formată din Nețah, Hod și Yesod.
- **Alam-i-Nasut** (Lumea Oamenilor) – stadiul în care fundamentele lumii fizice sunt create; este similar cu **Lumea Exprimării, Lumea Fizică** sau **Assiah**, formată din Malkuth.

Este interesant de observat că principiul emanațiilor divine în procesul de creare a universului și a realității fizice este întâlnit la mai multe popoare sau mișcări spirituale, ca și la platonici și neoplatonici, gnostici, în mandeism[104], maniheism[105], la catari[106], în cabală, Surat Shabda Yoga[107], sufism, la druzi[108], în rosacrucianism etc.

[104] **Mandeismul** sau **Mandeanismul** este o religie monoteistă cu o puternică viziune dualistă asupra lumii, practicată cu preponderență în țările dintre Eufratul de jos și Tibru, zona actuală din partea de sud a Irakului.

[105] **Maniheismul** a fost una dintre religiile majoritare gnostice iraniene, cu originea în Sassanid, Persia.

[106] **Religia catară** a fost numele dat unei secte religioase creștine, cu elemente dualiste și gnostice, care a apărut în regiunea Languedoc din Franța, în secolul al XI-lea, cu apogeul în secolele al XII-lea și al XIII-lea. Rădăcinile grupării sunt în mișcarea pauliciană din Armenia și bogomilistă din Bulgaria.

[107] **Surat Shabd Yoga** sau **Surat Shabda Yoga** este o formă de practică spirituală a grupărilor Sant Mat, care se poate traduce prin „uniunea sufletului cu esența absolută a ființei supreme"; Singh, K., Naam or Word. Blaine, WA: Ruhani Satsang Books, 1999.

Sufiții au lista lor de nume și atribuții divine pe care le recită și le folosesc în practica spirituală în mod regulat. Multe dintre numele care se găsesc în *Sefer Ha-Shmoth* (*Cartea Numelor*) sunt, de asemenea, găsite în *Coran*. La fel cum numele divin **Iehova** este unul dintre numele importante în practica kabbalistică, sufiții folosesc în meditație și în practicile lor numele lui **Allah**, nume divin principal din cadrul *Coranului*. Numele **Allah** se găsește în *Sefer Ha-Shmoth* (Cartea Numelor) ca **Aleh** (*he, lamen, alef*), folosindu-se o singură literă, **lamen**. Folosirea a două litere aduce manifestarea numelui divin în lumea kabbalistică Assia[109]. Unii dintre kabbaliști consideră că tradiția mistică s-a răspândit dincolo de limitele văii cuprinse între Tibru și Eufrat datorită rutelor comerciale până în India, începând chiar din 10.000 Î. H.[110]

În *Tora B'ereshith* sau *Cartea Facerii*, câteva dintre generațiile lui Abraham din ramura lui Chetura și concubinele lor au fost împărțite, li s-au oferit daruri și au fost trimise către Est.

Avraam însă și-a mai luat o femeie cu numele Chetura.
Ea i-a născut pe Zimran, Iocșan, Madan, Madian, Ișbac și pe Șuah.
Lui Iocșan i s-au născut Șeba, Teman și Dedan. Iar fiii lui Dedan au fost: Raguil, Navdeel, Așurim, Letușim și Leumim.

[108] Druzii sunt comunități religioase formate inițial în Siria, Lebanon, Israel și Iordan, de care se spune că provin din islamism. Teologii druzi se consideră „o sectă reformatoare islamistă unificatoare"; *The Druzes: An Annotated Bibliography*, Swayd, Samy, 1998, Kirkland WA USA: ISES Publications.

[109] Pentru mai multe detalii, vezi secțiunea despre lumile kabbalistice.

[110] *The Alphabet „key to the History of Mankind"*, volume I and II, Funk and Wagnalls, New York, 1968 David Diringer.

Iar fiii lui Madian au fost: Efa, Efer, Enoh, Abida şi Eldaa.

Aceştia toţi au fost fiii Cheturei.

Însă Avraam a dat toate averile sale fiului său Isaac.

Iar fiilor ţiitoarelor sale, Avraam le-a făcut daruri şi, încă fiind el în viaţă, i-a trimis departe de la Isaac, fiul său, spre răsărit, în pământul Răsăritului.

Facerea 25:1-6[111]

Una dintre interpretările acestui pasaj este că pământurile din răsărit se referă la ţările din Siria şi Iordan, în timp ce alte interpretări susţin că ei au mers, de fapt, până în India. Aici s-au stabilit şi au format o nouă religie monoteistă a lui Şiva/Şakti cu mult timp înaintea invaziei asiriene din stepele persane. Religia formată se numeşte **tantra** şi este una dintre cele mai eronat înţelese şi interpretate dintre tradiţiile mistice. Multe dintre numele primordiale din tantra, ca **Şiva** şi **Kali**, le regăsim iarăşi în *Vechiul Testament* sau în *Tora*.

[111] *Biblia.*

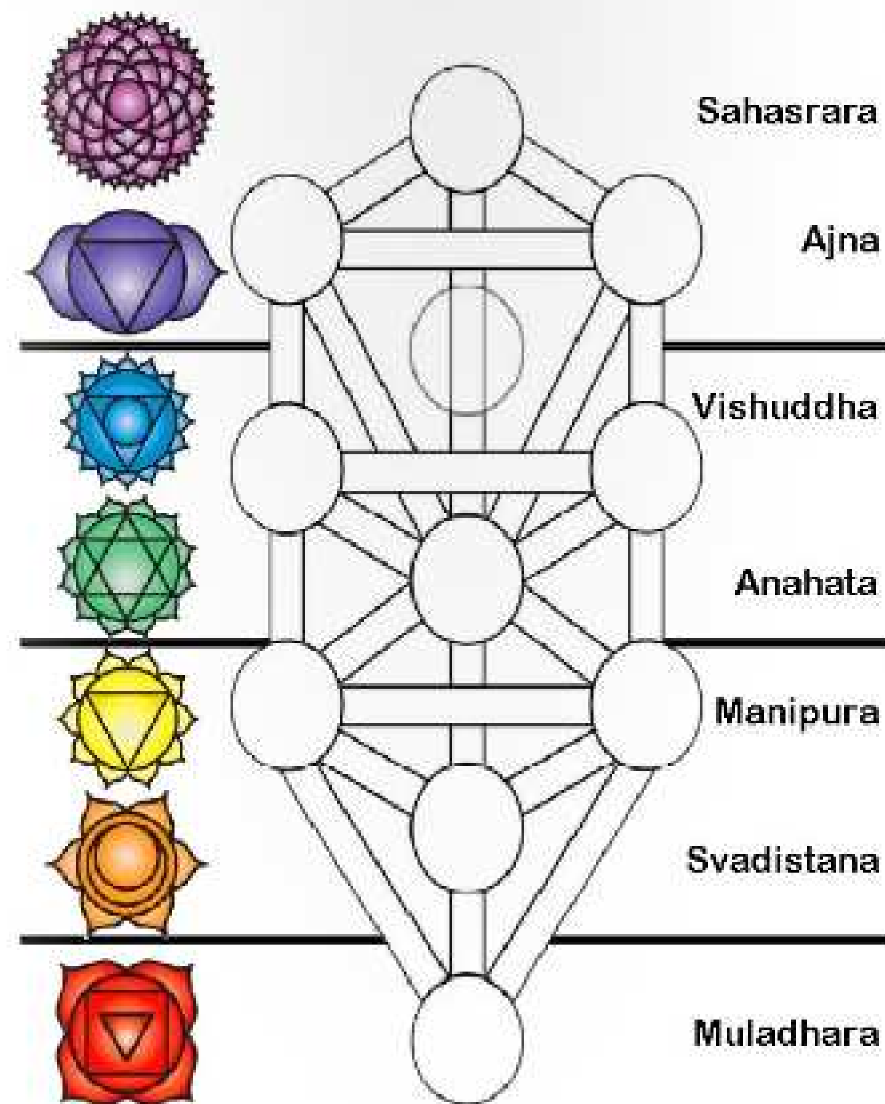

Figura 15. Arborele Vieţii, corelat cu chakrele

Kundalini – despre care se vorbeşte în tantra – şi **Şekina** din kabbala par să aibă aceeaşi funcţie. Ambele diagrame au trei canale. Canalul central este numit **Şuşumna** în diagrama chakrelor, iar în kabbala se numeşte **Stâlpul central**. Canalele laterale se numesc **Ida** şi **Pingala,** iar, în kabbală, stâlpii din stânga şi din dreapta sunt **Joachina** şi **Boaz**. În tradiţia kabbalistică, cele două canale laterale au o importanţă mult mai mare decât în tradiţia tantrică.

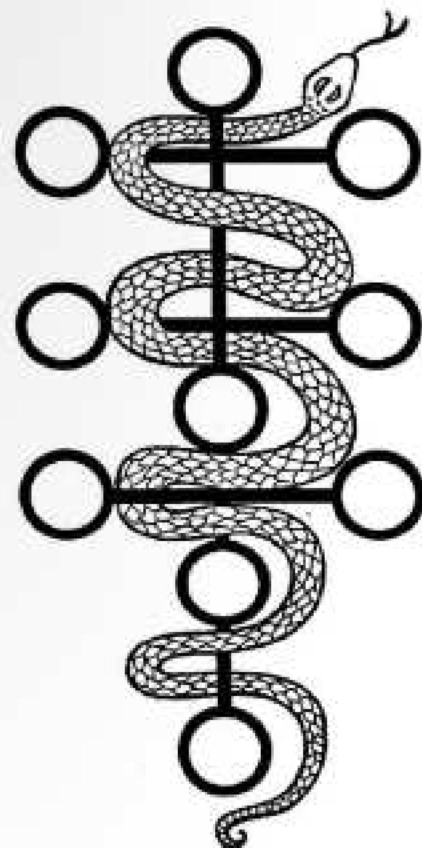

Figura 16. Arborele sefirotic şi Kundalini

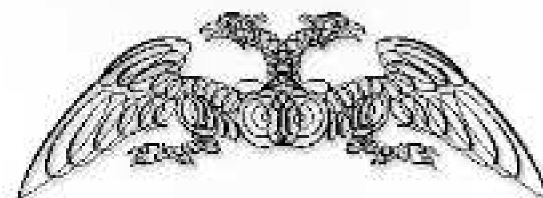
Kundalini este descrisă ca un şarpe încolăcit în chakra rădăcină[112], care, atunci când este deşteptat, urcă prin chakre, deschizându-le prin trecerea ei în procesul de ascendere de-a lungul canalului şuşumna. Kundalini se ridică pentru a se uni cu soţul ei, Shiva, în chakra Ajna sau ochiul al treilea.

În Chintamanistava se spune:

[112] *Introduction to Tantra Shastra*, Sir Jhon Woodroffe, Ganesh Madras, 1958.

Această femeie a familiei (Kundalini) intră pe drumul regal (şuşumna sau stâlpul central al arborelui vieţii) şi se odihneşte la intervale în locuri secrete (chakre, sefire), unindu-se cu soţul suprem (în Ajna) şi face nectarul să curgă. (în Sahasrara, sefira Kether)[113]

Procesul de ascendere prin fiecare sefiră a coloanei centrale a arborelui sefirotic de către Şekina, pentru a se uni cu soţul ei, Yehova, este numit **Şabat**.

[113] *Chintamanistava*, Sir Jhon Woodroffe, Ganesh Madras, 1958.

Patru aspecte ale kabbalei

istemul kabbalistic este împărţit în patru mari domenii, indiferent de ramurile şi de şcolile care lucrează cu el:

1. Kabbala dogmatică sau teoretică;
2. Kabbala literară;
3. Kabbala nescrisă sau meditativă;
4. Kabbala practică sau magică.

Figura 17. Robert Fludd, 1619

Kabbala dogmatică sau teoretică

Partea teoretică reprezintă filosofia ezoterică a kabbalei.

„Partea teoretică se ocupă cu formele mistice, cu învăţăturile despre îngeri şi sefire sau despre emanaţiile divine. Cu foarte mare succes se ocupă de problemele pe care le întâmpină multe şcoli de

filozofie şi oferă un suport conceptual în care pot fi cuprinse toate ideile teologice."[114]

Partea teoretică a kabbalei este cea care se ocupă cu aspectele şi teoriile referitoare la crearea şi dezvoltarea universului şi a tuturor lucrurilor. Face acest lucru prin trei categorii (după Ginsburg, citat de W. W. Westcott).

„Marile doctrine ale kabbalei teoretice, după cum spune Ginsburg, sunt în mod principal create pentru a dezbate:

a. natura fiinţei superioare (divinităţii);
b. crearea universului şi a lumii în care trăim;
c. crearea îngerilor şi a omului;
d. destinul omenirii şi al acestei lumi;
e. relevarea legilor primare[115].

Kabbala teoretică este, cu certitudine, cel mai important aspect al kabbalei ebraice, cu precădere al ramurilor ortodox-ebraice. Din această categorie fac parte cărţile de bază ale kabbalei, precum *Zoharul*, *Sefer Yeţira*, *Bahirul* şi, de asemenea, primele cinci cărţi din *Vechiul Testament*.

Kabbala literară

[114] *Meditation and Kabbalah*, Aryeh Kaplan, U.S.A., Samuel Weiser, Inc., 1985, p. 1.
[115] *An Introduction to the Study of the Kabbalah*, Westcott, W. W., London, J. M. Watkins, 1910, p. 31.

Kabbala literară se ocupă cu metodele de folosire a literelor şi numerelor pentru a găsi înţelepciunea secretă ascunsă în lucrările sfinte. Conform kabbalei şi creştinismului, Dumnezeu a creat lumea cu ajutorul cuvântului, motiv pentru care se consideră că fiecare literă din alfabetul ebraic este un canal de manifestare a unui aspect al divinităţii şi al forţei creatoare, fiecare literă posedând şi menţinând înţelesuri sacre şi potenţe creatoare.

Datorită asocierii dintre numere şi litere, va rezulta o strânsă legătură între cuvinte şi valoarea numerică asociată acestor cuvinte. Găsirea cuvintelor care au aceeaşi valoare numerică, deci şi vibraţională, va oferi o serie complexă de înţelesuri şi interpretări ascunse în textele sfinte.

Există trei metode general aplicate în kabbala literară:

1. geomantria;
2. notaricon;
3. temura.

Geomantria

Reprezintă numerologia kabbalistă, iar originea cuvântului se află în grecescul **geomatria** şi în aramaicul **gematria**.[116]

[116] *A comprehensive etymological dictionary of the English language: Dealing with the origin of words and their sense development thus illustrating the history and civilization of culture*, Ernest Klein, Dr., Elsevier, Oxford, 7th ed., 2000.

Este un sistem prin care se atribuie o valoare cuvintelor sau frazelor, care consideră că acele cuvinte sau fraze care au valoare numeric identică relevă o relaţie între cele două cuvinte ori fraze şi concepte ori idei pe care le implică aceste cuvinte.

Metoda însă se poate aplica şi pentru persoane, nume, nume divine, angelice, evenimente, locaţii, aforisme etc., fiind folosită, în general, pentru interpretarea textelor sfinte. Deşi este folosită din când în când de kabbalişti şi în limbi ca spaniola, greaca sau araba, metoda este aplicată cel mai adesea în limba ebraică sau aramaică.[117]

Această metodă a fost răspândită începând cu secolul al XVII-lea, datorită muncii de traducere depuse de Giovanni Pico della Mirandola.

Unii consideră că există două forme de gemantrie: prima ar fi cea rabinică, iar cealaltă formă, care este cea mai răspândită în zilele noastre, este cea folosită în practica kabbalistă.

Gemantria are patru forme de bază:

2 valoarea absolută;

2 valoarea ordinală;

2 valoarea redusă;

2 valoarea integral redusă.

[117] *Data integrity patterns of the Torah: A tale of prime, perfect and transcendental numbers*, Kevin Acres, Research Systems, Melbourne, 2004.

Notaricon

Este scris şi **notariqon** sau **notarikon** şi provine din latinescul **notarius**, cu semnificaţia de **stenograf**.

Una dintre metodele folosite este preluarea primei sau a ultimei litere din cuvintele care compun o frază şi crearea unui nou cuvânt care preia semnificaţia şi înţelesul întregii propoziţii.

Această tehnică a fost preluată de societatea modernă şi folosită la scară largă.[118]

A Cuvinte care cuprind doar prima literă:

h **laser: Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation** – amplificare a luminii prin emisie stimulată de radiaţie;

h **CD-ROM: (*C-D*) Compact Disc read-only memory** – disc compact de memorie care poate fi doar citită;

h **ABS:** (de la cuvântul german **Antiblockiersystem**): **Anti-lock braking system** – sistem de oprire a blocării frânelor;

h **ATM: Automated Teller Machine** – casier sub formă automatizată;

h **PIN: Personal Identification Number** – număr personal de identificare;

[118] Cuvintele obţinute prin această metodă în societatea modernă se numesc acronime.

- **HIV: Human Immunodeficiency Virus** – virus imunodefensiv uman.

A Cuvinte care nu conţin numai prima literă:

- **Amphetamine: Alpha-methyl-phenethylamine** – Alfa-metil-fenetilamină;
- **Interpol: International Criminal Police Organization** – Organizaţia Internaţională de Poliţie Criminală;
- **Radar: radio detection and ranging** – Radio detecţie şi măsurare.

Temura

În ebraică înseamnă **schimbare, permutaţii**. Este o metodă care constă în substituirea unei litere din cuvânt cu altă literă, după o metodă predeterminată. În acest fel se obţine un alt cuvânt cu o cu totul altă semnificaţie.

Aplicată altei limbi decât ebraica, această tehnică va produce, în mod obişnuit, serii de litere fără înţeles logic.

Sunt trei forme simple ale **Temura**:

- **Atbash:** înlocuirea primei litere din alfabet cu ultima, a celei de a doua litere cu penultima literă din alfabet şi aşa mai departe.

  a = z, b = y, c = x etc.

- **Avgad:** înlocuirea literei cu următoarea din alfabet.

  a = b, b = c, c = d

- **Albam:** înlocuirea primei litere din alfabet cu a doisprezecea literă, a celei de-a doua cu a treisprezecea şi aşa mai departe.

  a = l, b = m, c = n etc.

Kabbala nescrisă sau meditativă

Kabbala meditativă se concentrează pe diferite tehnici pentru atingerea eliberării spirituale. Aceste tehnici includ meditaţia, contemplarea, folosirea literelor, a numerelor, a diagramelor (yantre) şi, nu în ultimul rând, a cuvintelor cu încărcătură sau a numelor divine (mantre)[119].

Sintagma **kabbala nescrisă** provine din faptul că aceste cunoştinţe, metode şi tehnici au fost transmise din vremuri străvechi pe cale orală, „de la gură la ureche" – cum se spune. Pentru o foarte lungă perioadă de timp, au fost considerate prea puternice pentru a fi publicate pe scară largă.

Dar şi în ziua de astăzi există aspecte ale kabbalei care sunt nescrise şi transmise numai de la profesor la student, după ce s-a creat o legătură de încredere între cei doi, iar studentul este pregătit să le primească.

[119] *Meditation and Kabbalah*, Aryeh Kaplan, U.S.A., Samuel Weiser, Inc., 1985.

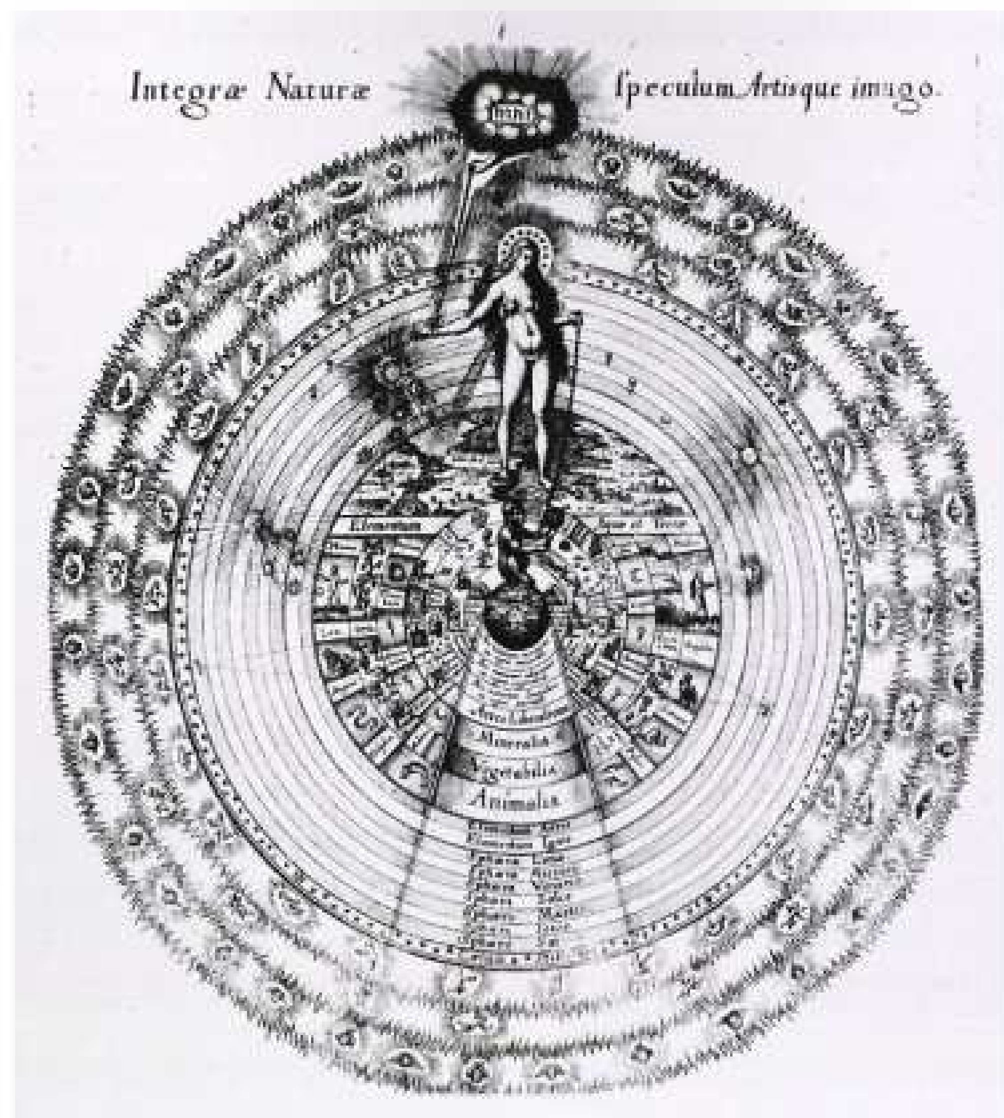

Figura 18. Integrae Naturae, de Robert Fludd, 1617

Kabbala practică sau magică

Se ocupă cu acele aspecte şi căi prin care poate fi aplicată cu rezultate atât în lumea fizică, cât şi în cea spirituală, cu ajutorul sau prin mijlocirea magiei ceremoniale, a ritualurilor, a invocărilor, a evocărilor, prin manipularea forţelor elementale şi a talismanelor.

Magia kabbalistică este adesea numită, pe drept cuvânt, **magie teurgică**, pentru că toate ritualurile şi ceremoniile sunt făcute sub şi cu autoritatea divinităţii. Pentru exemplificare, am putea lua *Shem-Hamporash*, care reprezintă cele 72 de nume ale lui Dumnezeu ce provin din *Vechiul Testament* (Exil 14:19-21).

Magia kabbalistică se bazează pe culori, esenţe, simboluri, dar şi pe Nume divine, pe nume de arhangheli, de îngeri etc., care sunt asociate cu sefirele arborelui vieţii, în care sau prin care magicianul vrea să opereze şi să producă o schimbare sau o transformare.

Magul care este în căutarea iluminării se poate ridica către nivele din ce în ce mai înalte ale conştiinţei şi poate ajunge să se contopească sau să experimenteze divinitatea cu ajutorul **căii săgeţii sau a dragonului** (şarpelui kundalini), parcurgând arborele sefirotic în mod ascendent, din Malkut până în Kether.

Însă magul care este în căutarea forţelor, a căilor şi a posibilităţilor necesare pentru a manifesta în planul fizic divinitatea va urma **calea fulgerului de lumină**, cea prin care puterile divine se coboară din Kether în Malkut. Evident că, pentru ca toate acestea să aibă

loc cu adevărat, este necesar ca munca spirituală depusă de către kabbalist să mențină un echilibru în cadrul structurii arborelui vieții și ca acesta să lucreze concomitent cu toate sefirele sau cel puțin cu cele opuse.[120]

Adesea, succesul magic este dat de capacitatea de a ne oferi propria voință divinității. Exemplele biblice sunt nenumărate pe această temă. În același timp, este adeseori necesar, dacă nu cel puțin indicat, să se folosească tehnici de purificare pe diferite nivele existențiale, post și rugăciune etc.

Cultul arborelui sacru în jurul lumii

Încă din timpurile ancestrale, divinitatea, în diferitele sale aspecte, a fost asociată cu arbori și arbuști, aducându-se ofrande la umbra pomului asociat cu zeitatea în cauză.

În general, conceptele de infinitate, nemărginire, omnipotență, omnisciență etc. nu erau total străine gândirii primitive. Toți zeii antici erau cumva limitați în planul fizic, chiar și Dumnezeul lui Moise, Jehova: „El, cel care locuia în tufiș" (Deuteronom 33:16)[121].

Percepția zeității s-a schimbat cu timpul: pe de o parte, a început să devină din ce în ce mai antropomorfică, iar, pe de altă parte, tot mai puțin legată de un loc sau de un anumit lucru.

[120] Binah-Hohmah; Ghebura-Hesed; Hod-Netah.
[121] http://bible.cc/deuteronomy/33-16.htm; http://rom.scripturetext.com/deuteronomy/33.htm

La Dodona, care a fost probabil cel mai vechi templu grecesc, Zeus a fost asociat cu stejarul sfânt care a crescut din sângele Titanului. Roma Antică l-a venerat, în faza inițială, pe Jupiter în ipostaza de **Stejar falnic**.

Alți zei au copacii lor: Dionissos are vița-de-vie; Dis și Persefona, plopul; în Grecia și la Roma, copacul cel mai onorat a fost chiparosul. Adesea, acești copaci erau plantați lângă morminte sau în fața casei. Deseori, nu exista o evidență clară care să asocieze un anumit zeu sau o anumită zeiță în mod specific numai cu un anumit copac. Multe depind de cultură și locație.

La popoarele semitice rivale grecilor se pot sesiza următoarele aspecte. În Fenicia, chiparosul era asociat cu Astarte, dar în același timp a fost, asociat în egală măsură și cu Melcarth, despre care se crede că a plantat chiparosul la Dafne. Am putea spune mai degrabă că un anumit copac a fost asociat cu o entitate mai mult datorită lemnului natural care exista în templele în care era venerată.

În afara zonei semitice, zeii individuali sunt asociați cu un tip de copac sau arbust ca și în Grecia. În Persia, chiparosul a fost arborele sfânt al zeului Mitra, iar în Egipt, arborele de acacia a fost asociat în mod direct cu Osiris. Ramura de acacia de pe sarcofacul egiptean îl reprezintă pe Osiris care se ridică și renaște. Adesea, mumiile sunt reprezentate ca și cum ar fi acoperite de copaci sau arbuști, cu aceeași semnificație a renașterii și a reînvierii, ca în cazul lui Osiris.

Arborele sacru este menționat și în scripturile antice, *Kalpavriksha* și *Chaityavriksha*, ceea ce indică faptul că practicarea unui cult al copacilor este un obicei vechi indian. Vechii arieni erau adoratori ai naturii. Plantele, arborii și alte elemente ale naturii au fost întotdeauna respectate, multe ritualuri fiind legate de ele[122].

Arborele Ashoka

Arborele **Ashoka** este unul dintre cei mai cunoscuți copaci sacri, legendari din India, având multe semnificații religioase. El este venerat de hinduși, budiști și jainiști. Se spune că Buddha a fost născut sub acest copac, în Lumbini. Unii afirmă că Mahavira a renunțat la lume sub acest arbore, în Vaishali. Hindușii venerează acest copac pentru că el reprezintă **Kama Deva** (Dumnezeul iubirii). Arborele Ashoka este menționat în povestea lui Ramayana ca **Ashoka vatika** (grădină de pomi ashoka), marcând locul în care Hanuman o întâlnește pentru prima oară pe Sita. Sensul literal, **copacul fără tristețe**, provine de la credința indienilor conform căreia băutul apei în care au fost spălate florile acestui copac oferă protecție împotriva durerii.

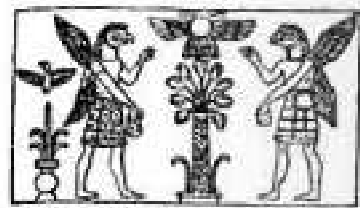
Arborele Peepal

Arborele Peepal, cunoscut ca **ashvattha** în sanscrită, este un copac foarte mare și primul brad cunoscut descris în India. Potrivit

[122] http://en.wikipedia.org/wiki/Tree_worship

Purana Brahma și *Padma Purana*, atunci când demonii i-au învins pe zei, Vișnu s-ar fi ascuns el însuși într-un arbore Peepal și de aceea se crede că acest arbore este un simbol al zeului Vișnu, fiind adorat de foarte multă vreme. În India există credința conform căreia arborele reprezintă Trimurti, rădăcina fiind Brahma, trunchiul Vișnu, iar frunzele ar fi reprezentarea lui Shiva. După unele legende, se spune că zeul Krișna ar fi murit sub acest copac, după moartea lui începând Kali Yuga. Potrivit altor convingeri, zeița Lakshmi obișnuia să stea la umbra acestui arbore, mai ales în zilele de sâmbătă, și, prin urmare, se consideră că este de bun augur să fie venerat. Potrivit *Purana Skanda*, tăierea unui copac Peepal este considerată un păcat. Chiar și despre Buddha se crede că a atins iluminarea sub acest copac. Așadar, acesta este numit **copacul bodhi** sau **arborele iluminării**.[123]

[123] http://www.absoluteastronomy.com/topics/Trees_in_mythology

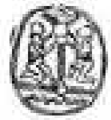
De pe un cilindru Assirian

De pe un bol Fenician

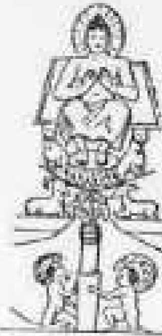
Monedă imperială din Lucia

Sigil persan

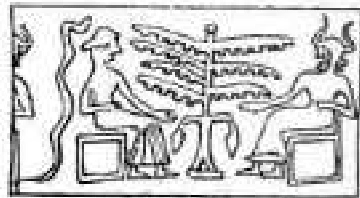
Sculptură indiană

Sculptură indiană

Din Japonia

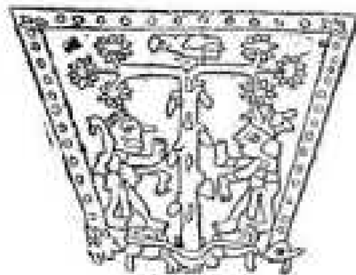

De pe un cilindru caldean

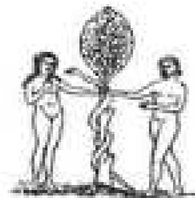
Monede japoneze

Manuscris egiptean

Ornament sirian

Basorelief sicilian

Figura 19. Arborele Vieţii în diferite culturi

Arborele Banyan

La fel ca arborele Peepal, copacul Banyan simbolizează Trimurti – zeul Vişnu, zeul Shiva şi zeul Brahma. În multe culturi hinduse, copacul Banyan simbolizează, de asemenea, viaţa şi fertilitatea.

Arborele Bael

În India, arborele Bael este considerat sacru deoarece este asociat zeului Shiva. Se spune că Shiva ascultă rugăciunile atunci când îi sunt dăruite şi frunze din acest copac, cunoscut şi sub denumirea de **bilva** sau **copacul bel**.

Cocotierul

În sanscrită numele de palmier de nucă de cocos, **Kalpa vriksha**, înseamnă **copacul care oferă toate necesităţile vieţii** sau **copacul care îndeplineşte dorinţele**. Nuca de cocos reprezintă conştiinţa divină. Spargerea unei nuci de cocos la începutul oricărui eveniment este considerată a fi de foarte bun augur. Se crede că fructul de cocos este reprezentarea lui Shiva şi că cele trei pete negre de pe coaja nucii de cocos simbolizează ochii zeului.

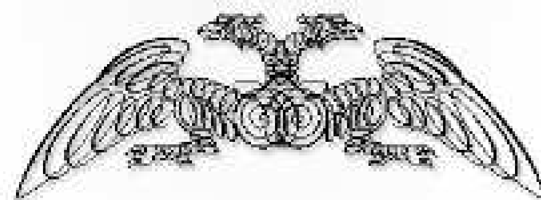
Santalul roşu

Pe lângă faptul că este utilizat în industria de parfumuri, precum şi în prelucrarea lemnului fin şi în aromoterapie, lemnul de santal este frecvent utilizat în tămâiere şi ceremonii religioase. Santalul roşu este considerat a fi un copac sacru, un simbol al înțelepciunii. Se spune că toți ceilalți arbori sunt ca nişte copaci obişnuiți sau ca nişte oameni ignoranți în fața unui santal roşu. Cunoscut şi sub denumirea de **Chandan**, lemnul de santal are un parfum extraordinar. Pasta de santal este utilizată în toate ritualurile religioase. Cu ea se ung pe frunte adepții lui Vişnu şi ai Shivei; se spune că are menirea de a purifica şi de a proteja chakra situată între sprâncene. În India, de secole, rugul funerar este făcut din ramuri de santal. Conform legendei, zeul Ganeşa a fost creat de zeița Parvati din pastă de lemn de santal. În conformitate cu mitologia indiană, arborele de santal este descris ca împletindu-se cu Şerpii. Lemnul de santal rămâne vindecător şi aromat chiar şi atunci când şerpii otrăvitori se încolăcesc în jurul acestuia. Acest lucru are şi un alt sens, acela că natura de bază a unui individ nu se poate schimba din cauza factorilor exteriori[124].

[124] http://en.wikipedia.org/wiki/Tree_of_life

Tulsi

Tulsi este asociat cu puritatea, fiind venerat şi folosit de către hinduşi în toate scopurile religioase. Hinduşii consideră de bun augur a avea o plantă Tulsi în curtea din fața casei. Mărgelele din lemn de Tulsi sunt purtate în jurul gâtului de yoghinii grave şi misticii din India, acestea având rolul de a purifica mintea, emoțiile şi corpul. Spulberarea influențelor nedorite, brute şi subtile ale altora, este unul dintre multele beneficii acordate de planta Tulsi.

Alfabetul Ebraic

3 Litere Mama

Aleph	א	*A*
Mem	מ	*M*
Shin	ש	Sh

7 Litere Duble

Beth	ב	*B*
Gimel	ג	*C, G, J(hard)*
Daleth	ד	*D*
Kaph	כ	*K*
Pe	פ	P, F
Resh	ר	*R*
Tau	ת	*Th*

12 Litere Simple

He	ה	*H*
Vau	ו	*V, U, W*
Zayin	ז	*Z*
Cheth	ח	*Ch*
Teth	ט	*T*
Yod	י	*Y, I, J(soft/silent)*
Lamed	ל	*L*
Nun	נ	*N*
Samekh	ס	*S*
Ayin	ע	*O, Oo, Ou*
Tzaddi	צ	*Tz, X*
Qoph	ק	*Q*

Figura 20. Alfabetul ebraic

Ascensiunea

Cuvântul **ascensiune** înseamnă **urcare.** În procesul lucrului cu lumina, vorbim des despre ascensiune. Dar la ce ne referim de fapt?

Ne referim la înălţarea conştiinţei către alte nivele. Drept rezultat, devenim mai conştienţi de noi înşine şi de lumea înconjurătoare.

Ascedem către o dimensiune mai înaltă a înţelegerii şi, pe măsură ce facem acest lucru, căpătăm tot mai multă cunoaştere. Sunt multe procedee de ascensiune diferite. O parte dintre acestea au fost ţinute secrete pentru o perioadă îndelungată, pe când altele ne stau la dispoziţie de multă vreme.

Metoda de ascensiune pe care o practicăm în kabbală a fost ţinută secretă şi nu a fost dezvăluită publicului larg până în 1888. În acest an, Golden Dawn a tradus o mare parte din munca secretă care a fost ţinută ascunsă sau la care nu s-a putut ajunge.

Procedeul de ascensiune are o mare legătură cu Arborele Vieţii. Pe măsură ce ascedem pe Arbore învăţăm despre diferitele sale aspecte, ne extindem gândirea şi creştem în capacitatea de înţelegere a vieţii şi a misterelor ei.

- Acres, Kevin - *Data integrity patterns of the Torah: A tale of prime, perfect and transcendental numbers*, Research Systems, Melbourne, 2004
- Aleister Crowley - *777 And Other Qabalistic Writings*, Red Wheel/Weiser; Revised edition, 1986
- Aleister Crowley - Magick Without Tears, New Falcon Publications, 1991
- Aryeh Kaplan - *The Sefer Yetzirah, the Book of Creation: in Theory and Practice*, trans., Samuel Weiser, Inc., 1997.
- Aryeh Kaplan - *The Bahir*, trans., Aronson, 1995.
- *Biblia* –editura institutului biblic şi de misiune al biseicii ortodoxe Române Bucureşti.
- C. J. M. Hopking - *The Practical Kabbalah Guidebook*, Godsfield Press Ltd, 2003
- Charles Ponce - *Kabbalah*, Garnstone Press, 1974
- Chic & Sandra Cicero - *Experiencing the Kabbalah*, Llewellyn Publications, 1997
- Christian D. Ginsburg - *The kabbalah*, 1920
- Colin Low - Notes on Kaballa,
- Constantin Daniel - *Kabala şi limba ei aramaică*, Herald, 2009
- Crowley, Aleister - *777*, Metaphysical Research Group 1977
- Daniel Clement - *Teaching Hatha Yoga*
- Davidson, Gustav - *A Dictionary of Angels, Including The Fallen Angels* (1967)
- *Dictionarul Limbii Române DEX*
- Dion Fortune - *The Mystical of Qabalah*, Ernest Benn Ltd, 1979
- Dr. Klein, Ernest, Elsevier - *A comprehensive etymological dictionary of the English language: Dealing with the origin of words and their sense development thus illustrating the history and civilization of culture*, Oxford, 7th ed., 2000
- Eileen Holland - *The Wicca handbook*

P Eliade, Mircea - *A History of Religious Ideas: From the Stone Age to the Eleusinian Mysteries*. Chicago: The University of Chicago Press, 1978
P Eliade, Mircea - *Shamanism: Archaic Techniques of Ecstasy*, Princeton University Press, 2004
P Eliahu Klein - *Kabbalah of Creation: The Mysticism of Isaac Luria, Founder of Modern Kabbalah*: Berkeley, North Atlantic Books: 2005
P Eliphas Levi - *The Doctrine of Transcendental Magic*, Rider, 1969
P Ellen Cannon Reed - *The Goddess & The Tree*, Llewellyn; 1985
P Flood, Gavin - *An Introduction to Hinduism, Cambridge University Press (1996)*
P Funk and Wagnalls - *The Jewish Encyclopedia*, 1901 - 1906.
P Funk and Wagnalls, David Diringer - *The Alphabet "key to the History of Mankind" volume I and II*, New York, 1968
P Gareth Knight - *A Practical Guide to Qabalistic Symbolism*, Vols 1 & 2, Helios 1972
P Georg Feuerstein, Ph.D - *The Shambala Encyclopedia of Yoga* de
P Ginzberg, Louis - *The Legends of the Jews* (1909), Volume 1, Johns Hopkins University Press, 1998
P *Grolier Encyclopedia of Knowledge, volume 15*, copyright 1991. Grolier Inc.
P HaCohen, Yisrael Meir - *The Concise Book of Mitzvoth: The Commandments which can be Observed Today*, Trans., Charles Wengrov. Feldheim, 1990
P *Hebrew Visions of Hell and Paradise* (1893), *Journal of The Royal Asiatic Society*
P Israel Regardie - *The Middle Pillar*, Llewellyn Publications, 2002
P Israel Regardie - *A Garden of Pomegranates*, Llewellyn Publications, 1995
P Israel Regardie - *The Tree of Life: An Illustrated Study in Magic*, Llewellyn Publications, 2000
P James M. Robinson - *The Nag Hammadi Library*, Harper & Row, 1988
P John Michael Greer - *Paths of Wisdom*, Thoth Publications, 2007
P K. N. Udupa, R. C. Prasad - *Stress and its management by yoga*; Motilal Banarsidass, 2000
P Kala Trobe - *Magic of Qabalah, Visions of the Tree of Life*, Llewellyn Publications, 2001
P Kaplan, Aryeh - *Innerspace: Introduction to Kabbalah, Meditationand Prophecy*, Moznaim, 1991
P Kaplan, Aryeh - Jewish Meditation: A Practical Guide, Schocken, 1995
P Kaplan, Aryeh - *Meditation and Kabbalah*, U.S.A., Samuel Weiser, Inc., 1985,
P Kaplan, Aryeh - *Meditation and the Bible*, Red Wheel / Weiser, 1978
P Kaplan, Aryeh - *The Bahir Illumination*, Weiser 1989
P Kaplan, Aryeh - *The Living Torah*, Moznaim 1981
P Kaplan, Aryeh - *The Sepher Yetzirah*, Weiser 1991
P Lawrence Fine - *Physician of the Soul, Healer of the Cosmos: Isaac Luria and His Kabbalistic Fellowship*: Stanford: Stanford University Press: 2003
P Lewis, James R., Oliver, Evelyn Dorothy, Sisung Kelle S. - *Angels A to Z* de (1996)
P Margaret Jane Smith, Fred Smith - *The smart student's guide to healthy living: how to survive stress, late nights & the college cafeteri*, New Harbinger Publications, 2006
P Moshe Idel - *Eros and Kabbalah*, Yale University Press, 2005
P Moshe Idel - *Founder of Hasidism de Rosman*: Univ. of Calif. Press, 1996
P Moshe Idel - *Kabbalah: New Directions*, Yale University Press 1988
P Paul M. Lehrer, Robert L. Woolfolk, Wesley E. Sime - *Principles and practice of stress management*
P Paul Roland - *The Kabbalah*, Piatkus Books, 2000

- Philip Birnbaum - *Encyclopedia of Jewish Concepts*, Hebrew Publishing Company, 1964
- Philo - *De Vita Contemplativa*, III., and Hippolytus, *Refutation of all Heresies*, IX. 27 de
- Rabinul Laibl Wolf - *Practical Kabbalah, a Guide to Jewish Wisdom for Everyday Life*,
- Raphael Afilalo - *Kabbalah Glossary: Clarification of Term and Concepts of the Kabbalah*
- Robert Wang - *The Qabalistic Tarot*,
- S L MacGregor Mathers - *The Kabbalah Unveiled* tradusă engleză, 1887
- Scholem, Gershom - *Jewish Gnosticism*, *Merkabah Mysticism, and the Talmudic Tradition*, 1965.
- Scholem, Gershom - *Kabbalah*, Kether Publishinf. Jerusalem, 1974
- Scholem, Gershom G. "*Kabbalah and its Symbolism*", Schocken 1969.
- Scholem, Gershom G. "*Kabbalah*", Dorset Press 1974
- Scholem, Gershom G. "*Major Trends in Jewish Mysticism*", Schoken Books 1974
- Scholem, Gershom G. "*On the Mystical Shape of the Godhead*", Schocken 1991
- Scholem, Gershom G. "*Sabbatai Tzevi, The Mystical Messiah*", Princeton University Press 1973.
- Scholem, Gershom G., "*Origins of the Kabbalah*", Princton 1990
- Simon, Maurice & Sperling, Harry, "*The Zohar*", Bennet 1959
- Sir Jhon Woodroffe - *Introduction to Tantra Shastra*, 1958
- Sir Jhon Woodroffe Chintamanistava - *Ganesh Madras*, 1958
- Stephen Walter Sterling - *Tarot Awareness, Exploring the Spiritual Path*,
- Swayd, Samy - *The Druzes: An Annotated Bibliography* (1998) Kirkland WA USA: ISES Publications.
- Ted Andrews - *More Simplified Magic*, Dragonhawk Publishing, 1997
- Turville-Petre - *Myth and Religion of the North. Holt, Rinehart & Winston*, E.O.G. (1964), New York.
- Vivianne Crowley - *A Woman's Kabbalah*, Thorsons, 2000
- W.W. Wescott - *Sefer Yețirah* trad. Engleza 1887
- W.W.Westcott - *An Introduction to the Study of the Kabbalah* de, London, J. M. Watkins, 1910, p. 31.
- Waite, A.E., "*The Holy Kabbalah*", Cosimo Classics, 2007
- Will Parfitt - *The Complete Guide to the Kabbalah: How to Apply the Ancient Mysteries of the Kabbalah to Your Everyday Life*, Random House UK; 3rd edition, 2003)
- Will Parfitt - *The New Living Qabalah: A Practical Guide to Understanding the Tree of Life*, Element Books; 1995
- Will Parfitt - *The Elements of the Qabalah*, Element Books, 1991
- William G. Gray - *Qabalistic Conceps;Living The Tree*, Red Wheel / Weiser, 1997
- William G. Gray - *The Ladder of Lights*, The Sangreal Sodality Press, 2008
- Zalewski, Pat, "*Golden Dawn Kabbalah*", Llewellyn, 1993

Resurse de pe internet

- http://bible.cc
- http://dictionare.com
- http://dexonline.ro
- http://wikipedia.org
- http://wikipedia.org
- http://pegasus.cc.ucf.edu
- http://www.absoluteastronomy.com
- http://www.aramaicpeshitta.com
- http://www.billheidrick.com
- http://www.esotericarchives.com
- http://www.gnosis.org

- P http://www.hermetic.com
- P http://www.hermetics.org
- P http://www.peshitta.org
- P http://www.sacred-texts.com
- P http://www.thelemapedia.org

Index Alfabetic